

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLÉN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSÁRA:

Egész évre . . . 12 kor.
Félévre . . . 6 „
Negyedévre . . . 3 „

Bérmentelen levelek csak ismert kezektől fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem adatkak
vissza.

Egyes szám ára 30 fill.

A nyilttérben minden
garmond sor díja 40 fill.

HIRDETÉS DIJJA

Hivatalos hirdetéseknel:
Minden szó után 2 fill.

Petitnél nagyobb, avagy
diszkrétivel, vagy körzet-
tel ellátott hirdemények-
ért természetük szerint min-
den négyszög centim. után
6 fill. számítatik.

Állandó hirdetéseknel ked-
vezmény nyujtatik.

Hirdetések és pénzküldé-
mények a kiadóhivatalhoz
intézendők.

A „harmadik” rendről.

(dr.) Nevezhetném mai értelemben véve úgy is, hogy polgári vagy középosztály. Különben: a vagyon, szakműveltség és hivatásos életmód révén egymáshoz húzó államelemeknek az összessége; tehát társadalmi alakzataik szerint: a közép földbirtokosok, a tőkepénzesek, az okleveles egyének, a nagyobb gyárosok, kereskedők és iparosok társadalma együtt véve. Mindezek együtt a társadalom tudományában — mert ilyen is van s a jelen aktuális cikkely is egy parányi részecskéje annak — az u. n. „harmadik” rend. Régen, 1848. előtt, a mikor még Magyarország rendi alkotmánya is bizonyos tekintetben hierarkikus volt, így sorakoztak egymás után: „első” a főpapi — „második” a főúri — „harmadik” rend — a köznemesi — „negyedik” az anyagi munkát két kezökkel végzőknek már nem is *rend*-je, hanem csak *osztálya*. — Máig abból a rendületlenül szilárdnak tartott állami szervezetből csak egy társadalmi szállóige maradt fenn, hogy: „ecclesia praecedit” . . .

Az 1848-iki törvényhozás az elvek kodifikálása. Azoké az elvek, a melyek, miután egy évszázadon át rázták Franciaország társadalmi épületét, végre a *harmadik* rend felemelésében törtek ki. Az állampolgár szabadsága saját hazájában, saját hatóságaival szemközt is — az egyeseknek egyenlősége születésükre és társadalmi helyzetükre való tekintet nélkül — és így a *nemességgel szemben a polgári elemnek az állam sarkkövévé tétele*: ez a cél és eredmény általában abból a vulkányszerű tisztító kohóból, melynek neve francia forradalom.

És az elvek, melyek ott az örök fejlődés törvényei szerint irányadók lettek,

bejárták Európát, Magyarországra 1848-ban jutván el. Nálunk a papírra letévéig gyorsan ment minden, ha nem is rázkódások és surlódások nélkül. A nemzet, melyhez tartozunk, véreben bírja a szabadság és egyenlőség szeretetét. Ez az oka, hogy mint egy mohó gyermek, oly rohamossággal kapott az új és szép elvek édessége után a magyar nemzet.

De elv a papíron nem annyi, mint elv az életben. Könnyű volt a gyakorlatba átvinni az elméleteket Franciaországban, hol nem átalították leölni az arisztokratákat és gillotinnal irtani ki a nem demokrata érzelmeiket. Ezt Magyarország nem tette. Örült és örül, hogy maradt és van egy erős osztálya: a főnemesség. A középosztály a „harmadik” rend, a melynek érdekében folyt a nagy küzdelem, még ma is igen gyenge, akkor pedig csak a csirája volt meg.

A 30-as éveknek tulajdonítandó a „honoratior”-oknak, ennek a magyar szellemi arisztokráciának kiképzésére törekvő irány. Ekkor kezdtek egész élénken hangoztatni eme *rend* jogai emelésének a szükségét s ekkor vártak ennek kifejlődésétől legtöbbet. A legszebb és legvérmesebb reményeket fűzték a „honoratior”-ok szaporításához és erősítéséhez. Éppen úgy a zászlóra volt írva, mint ma például a dzsentriforgalom.

A század dereka máig betöltötte a honoratiorok szaporodása után esengők vágyait. Az ügyvéd, orvosi s más „diplomás karok” nemcsak számban, hanem erőben, tekintélyben, sőt szerepvivésben is megállították helyeiket. És az érdemek hosszú sora van ezeknek az ugynevezett „honoratiorok”-nak a nevéhez fűzve.

De a honoratiorok száma tekintetében nemzetünk a tultengés szélén áll. A

szellemi munkásosztály hemzseg a szellemi proletárjelöltektől. A nagy verseny nem egy pontban üt csorbát a honoratiorok tekintélyén is . . .

Mindamellett a honoratiorok magokban egy igazi középosztályt nem alkotnak. Saját karuk és a nemzet érdekeit kitűnően felfogják általában, de egy erőteljes jövődjő középosztályéit nem.

Hogy miért van az u. n. középosztályra minden államnak szüksége: azt profeszorkodás volna itt elmondani. De hogy nekünk, magyaroknak, különösen szükségünk volna reá, mert az ország még ma is tulnyomóan földmivelő nép, azt minden gondolkozó fej tudja. Pénzügyi bajainkból csak egy erőteljes ipar és lendületesebb kereskedelem segíthet ki. Ezeknek érdekeit alig látjuk védve a törvényhatóságokban és az életben. Az iparos és kereskedő el van különözve a többi osztályoktól s tevékenysége távol áll a közélettől. Szakemberek hiányoznak! Mind ez a polgári elemnek, az érett és művelt polgárságnak hiányára vezethető vissza.

Pedig középosztály nélkül nincs erős ipar. Középosztály nélkül nincs gátja a szervilizmusnak. A középosztály fejlesztője a tiszta, demokratikus szabadságnak.

A honoratiorok áthidalták az alsó osztályok és a nemesség közt tátongott és áthidalhatatlannak látszott űrt. De mivel a honoratiorok magokban véve gyenge középosztályt alkotnak s mivel az állam csak úgy erős, ha hatalmas középosztály képezi talapzatát: keresni és képezni kell e talapzatot. Kétségtelen, hogy a tágabb értelemben vett termelőkön nyugszik az állami terhek zöme. E termelők: földmivelő, iparos és kereskedő osztály. Ezekkel szemben a honoratiorok (hivatalnok, ügyvéd, orvos stb.) inkább fogyasztó

TÁRCA.

A Vay-család.

(Történeti rajz.)

— A Zemplén eredeti tárcája. —
Irta: Zombory Gedő.

Legendák, hegedősök énekei zengik, hogy midőn a hont keresők, a népek áradatától sodortatva, nagy ősiük Etele országának vágyától lelkesítve, a mikor már folyókon, hegyeken, téreken áthatoltak, megállottak a mai Oldenburg és Uralszk bércei alatt elterülő nagy síkon, a hol a Volga, óriási hullámokat küldve előre, a Káspi tenger felé siet. A folyam, mintha szerelmes lett volna e daliás, e hős népbe, mintha ott akarta volna marasztani, hogy lássa mindig partjain: kijátszotta minden átkelési kísérleteket, halált osztott annak, a ki áttörni kísérnéle habjait. S ime, mintha abból az ősi hazából látatlanul, kísérte volna a sereget: egy him szarvas tör elő. Sok időt mutat királyi agáncsa. Alakja szép, ugrása merész, szeli a folyam hullámtájkjait. Utána vágat *Uzd* vitéz, a 108 nemzetiség egyikéből, s ötöt követik a bátrak s átúsznak a hadak . . . És a szarvas ott járt mindeütt, mutatva az utat az új haza felé, a mig végre megállott, egy percig, visszanézett a Kárpát bérceiről és aztán eltűnt végképp . . .

A hagyomány után hihető, hogy *Uzd*, ez a bátor vitéz volt a Vay-család őse. Ez a név előfordul egy a mantovai könyvtárban őrzött,

1028-ban kelt adomány-levelen, a hol *Uzdur* „de genere Rumbud et Voja” emlittetik, a ki I. Béla királyt Lengyelországba is követte, s ezért Erdélyben nagy birtokokat kapott és „comes”-nek van emezve. Erre mutat a Vay-család cimere is, egy folyón átúszó szarvas, szájában akkor szőlőfürt s talán egy kalász, melyekkel Etele földjének gazdagságát jelezve úszik.

Még ezelőtt két századdal is csak ez a szarvas volt a családi koronás cimereben, fölötte nap és hold. A cimere azóta kibővült. A bárói cimereben ma a szarvasnak arany szarvai közt ezüst kereszt van, kék paizson, zöld mezőben. A cimert kétfelől kiterjesztett szárnyú két fekete sas, mellükön kettős arany keresztrel, tartja. A cimere tetején is a bárói koronán ugyan az a szarvas, szájában nyilat tartva. Összeállításában, színeiben egyike a legszebb cimereknek.

Annai bizonyos, hogy a Vay-család (nemes, báró és gróf, a vajai és laskodi predikátumokkal) egyike a lehető legrégebbeknek. Elei az őshazából jöttek ki, a honfoglalásban részesek voltak. *Voja*, a ki e nevet legelőször viselte, Gejza fejedelem udvarában nevedekett, Vajkkal egyszerre vette fel a keresztséget, a keresztségben *Temás* nevet nyert. Ennek a *Tamás*-nak, a kit a Vay-család törzsatyjának tartanak, apja *Rumbud*, a fejedelem nővérének a leányát bírta nőül.

A Vay-család történetéről hiteles okmányok azonban csak 1300 elején kezdődnek, a mikor *Miklós* („Nicolaus de Voja”), a kiről már mint nagyhatalmú urról emlékeznek, Zeehen Mihálytól — előbb budai prépost, később váci és egri érsektől — bizonyos nógrádi birtokré-

szeket erőszakkal elvett. Talán ennek fia volt az a *Dienes*, a kinek már Szatmár vármegyében is terjedelmes birtokai voltak. Utódai közül *István* mint hadvezér, *Imre*, *László* és *János*, kit a „literatus” ez időben nagy címmel tiszteltek meg, mint nagytudományu emberek tünnek ki. Ez a *János* szerezte meg a borsodi birtokot, talán *Zsolezát* is, de a mit később elvesztettek. Ezt később, tudtommal, *Vay László* nagy pénzüsszeggel vásárolta vissza. Ettől kezdve a család legfőbb birtoka és temetkező helye lett.

Ez a *László* az, kit különösen a testvéri szeretet jellemez. Ifjú korában a katonai pályára lép, 1744-ben a saját költségén szervezett 400 lovassal vesz részt a porosz háboruban. Haza jövet kiváltja ősei elidegenített birtokait — testvérei számára. Ennek atyja volt az a *Vay László*, *Teleky Bóra* grófnőnek a férje, ki a II. Rákóczi Ferenc fejedelem legodaadobb híveinek egyike volt. Nagy ész, nagy bátorság, diplomata ügyesség. Mint a ki II. Rákóczi Ferenchez külsejével is bámulatosan hasonlított, a fejedelem oldalánál van a csatában, s mint diplomata közbenjár a külföldi udvaroknál. Három ízben szenvedett fogságot a fejedelemért és a szabadság ügyéért. A szatmári békekötés után a protestánsok sérelmeinek orvoslását sürgeti, s az 1715. évi nagyfontosságú országgyűlés mint követet a vallási sérelmek orvoslására kiküldött bizottság tagjává választotta*. A Vay-családot

* Hát azt is ő cselekedte meg 1693-ban, hogy mikor az eperjasi hídnát, Caraffát, inasai ravatalra helyezték, a magyar vérrrel magát teli szitt piócának az orrát alaposan felricskázta, — a mint Szármay István írja: „omni nisu constringit mortui nasum.” Szerk.

szerepet visznek. Ebből folyik, hogy az igazi középosztály amazokból alkotandó. Ez és száz más ok követeli a társadalomnak ez irányú működését. Egyik legsürgősebb feladatunk: teremteni egy hatalmas, virágzó polgárságot, mint kötelességünk, a mennyire lehet, megakadályozni a kisebb földbirtokosság pusztulását! A jövő fogja megmutatni, képes-e eme nagy feladat betöltésére Magyarország, melyre egyttal a magyar jelleg fejlesztése is szükséges kötelességként neheztül. De ezek során a jövő azt is meg fogja mutatni, hogy vajjon életképes-e a magyar nemzet?

Mi — a Kassán tanácskozára e napokban összegyűlő állambölesek és gazdák vezetése mellett — bizunk benne — s a nemes önbizalom fél siker — hogy igen!

A t. vármegye közgyűléséből.

Vármegyénk közönsége f. hó 26-án és a következő napon tartotta ez évi, úgynevezett őszi rendes közgyűlését, melyre a bizottsági tagok, legtöbb adót fizetők és választottak egyaránt, oly nagy számmal jelentek meg, hogy mindnyájuk kényelmes befogadására az ősi terem szűknek bizonyult.

Az ily időben szokatlanul erős érdeklődésnek egy alkotmányos szó a magyarázata: választás. A közigazgatási bizottságban egy tagsági hely, a tiszt kar kebelében pedig három üresedés volt betöltendő. Erre a négy helyre volt pályázó kilenc, tehát az érdeklődésnek ugyanannyi irányból munkáló ereje vonta együvé a szept. 26-iki közgyűlésnek oly igen népes jelenlétét. A közgyűlés-terem karzatát a szépnem foglalta el, a mi azt jelentette, hogy választandóink között nősülendő fiatal emberek is voltak. Notabene: nálunk a „Szép”-eknek is van egy képviselője, ki ma szintén ott hemzsegett az urnák körül s M—Z. az alispáni tanács-teremben szavazott.

A főispán d. e. pontban 9-kor lépett az ősi terembe. Igen lelkes eljenzés köszöntötte. Megnyitó beszédében kegyeletes szavakkal emlékezett meg Szekerák Kálmán rk. apát. plebános, a közig. bizottság volt tagjának és Füzesséry Györgynek, a varannai j. volt főszolgabirájának elhalálzásáról; indítványozta, hogy neveik és érdemeik a vármegye közönségének jegyzőkönyveiben megörökíttessenek, életben maradtai pedig erről jegyzőkönyvi kivonatban értesíttessenek, — mit is helyesléssel fogadott a Közgyűlés. — Azután áttérve az adminisztráció terén szerzett tapasztalatainak ösmertetésére, elmondotta, hogy a belső ügyszolgálat minden tekintetben megfelel a várakozásnak és így a tisztviselők mindannyian méltók a vármegye bizodalma. — A közpénzek kezelése kifogástalan. — Kellemes dolgot mondott annak felémítésével is, hogy a külső adminisztráció javulását mindazokban a járásokban, hol az idén látogatásokat tett, érezte; különösen kiemelendőnek tartja pedig a homonnai j. főszolgabiráját, ki „apja a népnek és az egész járásnak.” A gálszécsi főszolgabíróról is dicsérettel szökött,

eleitől fogva a tudomány és a közélet iránt tanusított előszeretet jellemzi. Bár közülük többen igazi hősök voltak: már korán a harctér helyett áldásosabb mezőt, szelidebb munkakört választottak. Mint fő- és alispánok szerepelnek a vármegyei életben, többnyire Szabolcsban.

Bár a családnak nagyterjedelmű birtokai voltak Erdélyben, Szatmárban, Zemplénben (itt Bacska, Czigánd, Gálszécs, Liszka és Sztankóc) a család főhelye mégis Szabolcs volt. Zemplénben Golop a régi időkből nincs említve, de igen Liszka fölött a Rány hegyen levő híres szőlő talán az, a mely ma „Meszes” név alatt van a család birtokában, s melyet 1654 körül Vay Péter akkor óriási pénzen, 1500 forintot, vásárolt meg Péchy Pálnétól. Vay Péter gazdagságáról tesz bizonyosságot az, hogy a királynak önként felajánlott tetemes hadi költségen felül, 3000 arany forintért megvásárolta Szatmárban a m. kékesi, hidegkúti, továbbá a dobroviezai birtokokat.

A Vayak a hazát és szabadságot lángolón szerették. Aruló, hitszegő nem volt közöttük egy sem. Vay Adám (1681—1711.) II. Rákóczi Ferenc fejedelemnek rendíthetetlen híve, a fejedelemért többször szenvedett fogságot. I. Lipót kegyelme, kegye, ígérete a szabadság ügyétől el nem tántoríthatta, a fejedelemmel elhagyta hazáját s Daneczában (Danzig) végezte be bujdosó életét. Fejedelmének tett szolgálataiért a francia király bárói rangra emelte, de a család e megtiszteltetéssel sohasem élt. Fia Adám is tiszteletre méltó hazafi volt, mint Rákóczi híve, ő is atyjával együtt ette a számkivetés kenye-

ment alatta a külső adminisztráció szemlátomást javult, kinek egyébként a felső vidék inszégesei segítésére szolgáló adományok gyűjtése körül kifejtett buzgó fáradozásáról is elismeréssel szökött. — A felesített inségesek nevében hálás szavakkal emlékezett meg Andrassy Géza grófról, ki valóban főuri bőkezűséggel nyújtott segédelmet a községek inséges lakosságának. — Aggodalommal szökött a sztrópkai járás általános gazdasági állapotáról, mert ott a jégkár és fagy következtében ismét oly tünetek mutatkoznak, hogy a még fel sem oszlott helyi inséges bizottságoknak aligha nem permanenciában kell maradniok! — A borhamisítók szemlétartására is felhívta a közönség és a borellenőrző bizottságok éber figyelmét. — Végezetül még a Szőlöske község határában lábra kapott bálványimádás elfojtását említvén föl, magát igen nyájas szavakkal továbbra is ajánlotta a bizottsági tagok barátságába és szíves támogatásukba.

Dókus Gyula, a vármegye főjegyzője, a vármegyei Közgyűlés és tisztikar nevében ékes szavakkal üdvözölte a főispánt, kit magas életkora dacára lankadatlan tevékenység jellemez a közügyek vitele körül; üdvözlétet avval végezte, hogy biztosította a főispánt mindnyájunknak őszinte tiszteletéről, meleg szeretetéről és változatlan bizalmáról.

Ezek során megkezdődött a Közgyűlés napirendjének tárgyalása. A belügyi kir. miniszter abbéli leirata, hogy a vármegyei tisztviselők, segéd-, kezelő- és szolgazemélyzet fizetésének felemelése céljából a vármegye közönsége részéről nagylelkűen és „a közigazgatás rendezésének bekövetkezéseig” megszavazott évi 2%-os pótdadónak alkalmazásba vételét — az ez ellen beadott fellebbezés elutasításával — jóváhagyta, örvendetes tudomásul szökött.

Ezután következett a kérdés, hogy a közmívelődési célokra szolgáló 1%-os pótdadót megszavazzák-e 1901-re is, — igen — vagy nem? Mindnyájan „igen”-nel megszavazák. Éljenek!

A községi és körjegyzők nyugdíjintézetére ügyelő választmány folyamodását, melyben azt kérték, hogy nyugdíjintézetük lábraállítására érdekében 1/2%-os vármegyei pótdadó szavazatnak meg, kiadták az alispánnak, hogy a kérdést

* Itt említjük meg, hogy az 1900. jan. 1-ig visszamenően tíz hónapra esedékes fizetéstöbbletek már okt. első napjaiban — a mint t. i. az irányadóul szolgáló számvetéssel a vármegyei számvétség rendben lesz — ki fognak szolgáltatni a többletekről külön-külön kiállítandó egyéni nyugtatókra — és pedig abból a kölcsönből, melyet a vármegyei nyugdíjintézet pénztárából erre a célra megszavazott a nyugdíjalapra ügyelő választmány, melynek ide vonatkozó határozatát a szept. 27-iki Közgyűlés helyesléssel tudomásul vette.

Mihez tartásul közöljük itten, hogy tíz hónapra, vagyis 1900. jan. 1-től, okt. 31-ig a következő fizetéstöbbletek szolgáltatnak ki — természetesen a nyugdíjalapot megillető 4%-os folyódíjak levonásával — a házipénztárból; és pedig kap az alispán: 1000 K., főjegyző: 833 K. 33 f., I. aljegyző: 666 K. 66 f., II. aljegyző: 500 K., III. aljegyző: 500 K., IV. aljegyző: 500 K., V. aljegyző: 275 K., tiszt főügyész: 1083 K. 33 f., t. alügyész: 416 K. 66 f., t. főorvos: 583 K. 33 f., főpénztáros: 500 K., pénzt. ellenőr: 250 K., főszámvevő: 500 K., egy-egy alszámvevő: 166 K. 66 f., árvasz. elnök: 666 K. 66 f., árvasz. ülnök: 666 K. 66 f., árvasz. jegyző: 166 K. 66 f., gyámp. könyvelő: 166 K. 66 f., igtató, kiadó, irattáros egyenkint: 250 K., főszolgabíró: 666 K. 66 f., szolgabíró: 500 K., szinai j. orvos: 166 K. 66 f., többi j. orvos: 116 K. 66 f., I. osztályú irnok: 250 K., II. o. irnok: 250 K., III. o. irnok: 166 K. 66 f., huszárkáplár: 8 K. 33 f., I. o. őrhajdu: 41 K. 66 f., II. o. őrhajdu: 8 K. 33 f., tiszt hajdu: 8 K. 33 f.-t.

Szerk.

rét. Reményét vesztve hazajött, s rokona Erdődy Gábor egri érsek közbenjárására kegyelmet kapott. Az érsek úgy behálózta, hogy áttért a r. kat. egyházba. Az erős kálvinista család itt ketté szakadt. Ez az ág ma is r. katolikus. Két fia még báróságot is kapott, de sem ő, sem gyermekei nem használták e címet.

A család már a reformáció kezdetén elfogadta a tisztított tudományt s a ref. egyháznak nem csak rendíthetetlen hívei, de felvirágzásának lelkes munkásai voltak. Több mint egy század óta a s.-pataki főiskola és a tisztánnemi ref. egyházkerület története, sorsa, az ők nevékhöz, áldásos működésükhöz van kötve. A mig itt az egyház és a tudomány annyi millióktól áldott, nagy multú csarnoka fennáll: Vay József, Vay Abrahám, Vay Miklós b. és a többi Vayak bőkezűségét, áldásos működését, száz és ezer évek múlva is, tisztelettel, kegyelettel és hálással fogják emlegetni!

A Vayak már századok óta az ország leggazdagabb nemesei voltak; a fenn említett Vay József egyedül 13 ezer hold birtokot hagyott gyermekeire, s mint egyszerű nemes urak tetek a hazának hasznos szolgálatot. Mint nemes uraknak nejei azonban az erdélyi és magyarországi főnemes családokból voltak: a Teleky, Toldalagi, Gyulafi és Wass grófi családokból. Nagy eszök, tiszta hazafiságuk, szeplőtlen jellemük mindeniket magas rangra emelte.

Az utolsó három században a Vayakot a haza és egyház szeretetén kívül az uralkodó családhoz való hűség jellemzi. Vay Abrahám (1750.) királyi tanácsos, Vay László (1760—96.)

vegye föl a f. évi dec-i Közgyűlés tárgysorozatába.

Következtek a választások.

A közigazgatási bizottsági tagságra beadott 255 szavazatot, ebből Lehoczky Endre kapott 176 szavazatot, Katinszky Geyza 76-ot, Miklósy István 3-at. Ekként megválasztottak, nagy eljenzés közt, kijelentetett Lehoczky Endre, szinai rk. plebános, esperes.

A főszolgabíróért ketten pályáztak, Diószeghy János a varannai j. h. főszolgabírája és Császár Pál tb. főszolgabíró. A beadott 240 szavazatból 185 szavazattal és így 130 szavazattöbbséggel, megválasztott Diószeghy János, ki ekként nemcsak Zemplén-vármegye járásatyái sorában, de ez idő szerint bizonyára egész Magyarországban is a legfiatalabb főszolgabírája.

A Diószeghy megválasztásával üresedésbe került szolgabírói, ugyszintén a homonnai járásba ujonnan rendszeresített szolgabírói székért négyen pályáztak, névszerint: Bencsik Béla, Bernáth Béla, Duresinszky Gyula és Gortvay Aladár végzett jogászok, kikre együttesen törtévé a szavazás, kapott Bernáth B. 140, Gortvay A. 127, Duresinszky Gy. 100, Bencsik B. 79 szavazatot. Ekként viszonylagos többséggel megválasztott szolgabírónak a két előbb említett.*)

Még két tárgy került elő az első napi Közgyűlés sorrendjén; t. i. az árvapénzeknek mely pénzintézetekben s mily arányban törtéendő elhelyezése — és a legtöbb adót fizető bizottsági tagok 1901-re érvényes névsorának meghitelesítése. Névszerinti szavazással döntötték el, hogy a gyámpénztári kezelés alatt lévő árvapénzek hasznosítása tekintetében az eddigi irányadóul szolgáló gyakorlat tartassék fenn 1901-re is; a választott bizottsági tagok sorában támadt üresedések pedig vármegyeszerte a f. évi okt. hó 15-ére kitűzött választáson fognak betöltetni.

D. u. 1-re járván az idő, az első napi Közgyűlés berekesztetett s folytatása másnap d. e. 9. órára tüzetett ki.

Kérelem a „Zemplén” nemesszövület olvasó közönségéhez!

Segítsétek a szerencsétlen tűzkárosultakon! A ki gyorsan ad, kétszer ad! Komlóskán f. hó. 26-án délután 40 lakóház s ugyanannyi melléképület az összes élelmi szerekkel és terményekkel földig égett s megsemmisült. A községi bíró neje is a tűzben szénné égett. A kár óriási, az épületek nem voltak biztosítva. Könyoradományok főtiszt. Kerekes Antal gör. kat. lelkész urhoz, mint a segélyosztó bizottság elnöke címére küldendők Komlóskára u. p. Erdő-Horváti. Zemplén.***)

E.-Horváti, 1900. szept. 27.

Alázatos szolgálók:

Gál Endre,

ref. tanító.

** Főispánunk, Bórvényadta jogával élve, a közszolgálat érdekében Bernáth Béla szolgabíró Homonnára, Gortvay Aladár szolgabíró pedig Szerencsére osztotta be. Szerk.

*** Az égettök nyomorának első enyhítésére föl. pánuink távirattal 400 K-t kért a belügyminisztértől. Szerk.

ezredes, Vay József a kit a család „nagy” névvel tisztelt meg, eszével, tudományával kivított nagy érdemeiért több megtiszteltetésten kívül szeptemvir, s így tovább, mind magas állást foglaltak el.

Bár büszkék voltak, hogy ők egyszerű magyar nemesek: sorsukat még sem kerülheték el. Előbb Vay Miklós es. és kir. kamarást és rettenhetetlen dandártornokot a bárói és Vay Abrahám máramarosi főispánt (1830.) grófi rangra emelte a királyi elismerés. Az előbbinek két fia volt: Vay Miklós br. a „halhatatlan”, a ki pályáját vármegyénkben kezdte 25 éves korában 1827-ben mint alispán. Korának legjobb férfija, nagy képzettsége, tiszta hazafisága, szeplőtlen jelleme, ötlet előbb Borsod-vármegye h. főispáni székébe, majd 1844-ben a koronaóri méltóságba stb. emelte. Ősei hithűségét, hosszú időkn át, mint főiskolai s egyházmegyei főgonnok, feledhetetlen érdemekkel koszoruzta. Elődeihez híven a szabadságharcban mint Erdély böles tapintatu és hazafias kormánybiztosa, majd fogoly, 1860-ban mint kancellár, egy jobb kor előharcosa, szolgálta hazáját. Ki tudná leírni, mily igaz honfílélekkel és áldásosan!!! Midőn ama törekvése, hogy nemzetének alkotmányát visszaadja, a nemzet és a király között az egyetértést helyreállítsa, a még akkor hatalmas „camarilla” fondorkodásain megtört: viszsza lépett, s attól kezdve haláláig egyháznak szentelte nagy és nemes lelkének minden erejét. Oh! zárandokoljon el a honfi és az egyházi kegyelet, a melyet ő alkotott, a szőlőkoszoruzta hegyek alatt busuló kies tusculánumhoz Golopon

Folytatás az I. mellékletben.

Vármegyei ügyek.

Személyi hir. Dóbe István, a szinnai járásnak régóta betegeskedő szolgabírája, mint örömmel értesülünk: súlyos betegségéből már annyira kiépült, hogy a jövő hó elején eljárat hivatalába.

A közig. bizottság legközelebb okt. hó 9-én d. e. kilenc órákor tartja rendes havi ülését.

Községnév megállapítása. Hunyadvármegye alispánja lapunk útján is tudatja, hogy a Hunyadvármegye dévai járásához tartozó Piski község elnevezését Ópiski községnévben állapította meg a belügyminister azzal, hogy a törzsnev az előnévvel egybeírható azért, hogy az új községnév úgy a maga teljes egészében menjen át a közhasználatba. A fentebbi név megállapítása egyelőre, vagyis addig *Hunyadvármegye összes községneveinek rendezése napi rendre nem kerül, ideiglenes jellegűnek tekintendő.*

Levelezés.

Varannó, szept. 27.

Tek. szerkesztő ur!

Örömmel tudom, hogy a varannai egész járás közönségének. Megmozdult itt mindenki, aki örülni és lelkesedni tud s a mai nap oly szép alkalmat szolgáltatott arra a milyen ritkán adatik egy egész járásnak.

Bár 26-án, arra a hirre, hogy *Diószeghy* János a járás főszolgabírájává választott, már déltájban érkezett hozzánk, lobogódiszt öltött az egész város s öröm sugárzott le az arcokról, hogy a közóhaj teljesedésbe ment. Az állami iskola mellett, azon az uton, hol az örmezei v. állomástól jó be az ember, diadalkapu emelkedett, ráírva a járás lelkes óhaja: „Isten hozott!” a tul oldalon pedig: „Eljen *Diószeghy* János főszolgabíránk,” két oldalt magyar korona s a zöld díszben pompázó diadalkapun nemzetiszínű lobogók lengtek.

Másnap déltáj 100 lovas-legény a járás területéről ünnepi öltözetben vonult át a város alatt Ormező felé, kiket négy, magyar csikós öltözékű fiatal uri ember vezetett és kalauzolt le az állomásig. Mauks Arpád, Madarász János, Guzeo Frigyes és Fuksz István voltak a vezetők. Délután 50 kocsi, a város és járás intelligenciájával, gördült le utánuk s várták a vasuti állomás perronján a megérkezőt.

Négy órákor robogott be a vonat s a mint kiszállt a főszolgabíró, *Gsöke* József dr. fogadta a tőle megszokott elokvens beszéddel, mely azonban a melegség és a szeretet erejével gyújtott s óriási éljenti eredményezett. A főszolgabíró meghatottan köszönte meg a fogadtatást s utána fölült a számára kijelölt négyes fogatra, a bakon tisztai hajdujával, dignitásának eme, most már állandó jelvényével. Elöl robogott a száz bandarista, utána a hosszú kocsisor s így közeledtek a járás székhelye Varannó felé. Itt már a kora délutáni órákban gyülekezett az ünneplő közön-

és a zsolczi sirbolthoz, hogy megtanulja, mint kell szeretni a hazát, egyházat és a királyt egyszerre és egyformán.

Fivére, *Vay Lajos* br., a Borsodmegye törvénytételében örökre emlékezetes, a nehéz viszonyok közt (1848.) oly hazafiasan és bölcsen kormányzó főispán, fiára *Vay Béla* br., ma egyházkerületi főgondnokra, főrendiházi elnökre nemcsak a borsodi főispánságot hagyta, hanem a szilárd jellemet, bölcseséget, tiszta hazafiságot áldozatkészséget, egyházához hű ragaszkodást.

Ez atyai örökségen kívül is *Vay Bélán* fia, Eleméren, a ki jelenleg borsodi főispán és egyházmegyei gondnok, meglátszik, hogy édes anyja az áldott emlékü, honleányi erényekkel, mély vallásossággal tündöklő *Teiky Zsófia* grófnő volt, a régi fejedelmi „nagyasszonyok“-nak a nagy multból visszatükrözött alakja.

Kedves olvasóm! Így rajzoltam meg rövidben, halványan egy nagy multu főuri család képét.

Kicsiny és halvány kép; de tán meglátszik rajta, hogy lehetnek bár harciasabb erényekkel tündöklő családok, de olyan, a mely szebb és áldásosabb munkában élt, mint a *Vay*-család: nincs egy is!

Ebben a családban nem tudtam felfedezni egyetlen jellemtelent, hitszegőt, vagy gyávát. Mind jellem voltak. „Mind hősök ők, mind hű és hazafi.”

Milyen szükségünk lenne rájuk ma is!...

ség s a diadalkapu környékét egészen ellepte — Földbirtokos, jegyző, pap, tanító, bíró, mennyi a járás területén van, az mind itt volt, dekorumként a nők és gyermekek százai. El lehet mondani, hogy ezekre ment a szám, mit itt a kis helyen egy csomóban kavargott, majd szép rendben két oldalt helyezkedett el. A banda zenéje állandóan szólt 4 órától s így a nagy publikum ünnepi hangulatát emelte.

Egyik oldalon helyezkedett el az intelligencia, köztük a fogadó szónokok, a város részéről *Gaal* Sándor főbíró, a klérus részéről *Schütz* Nándor dr. esperes-plébános és a jegyzői kar részéről *Füzesséry* Pál varannai körjegyző. Így negyed hatkor dördült el az első mozsár jelezve, hogy közelednek. De sok volt várni, míg a másik is jelezte aztán, hogy már itt vannak!

Végre szólt a jel s rá nemsokára feltűnt három kerékpáros, kik közvetlenül a menet előtt karikáztak. Hatalmas éljenriadal töltötte most el egyszerre a levegőt s a diadalkapu alatt szép rendben lovagolt el a száz lovas, élükön a dáiás vezetőkkel. Majd megállott a főszolgabíróhoz köcsi, és állott az ünnepelt s meghallgatta a három szónok szívből jött üdvözlését, melyek mindegyikében megnyilatkozott az a szeretet, öröm és remény, melylyel az ünnepelthez szözlottak.

Ezután megszólalt a főszolgabíró, s midőn kijelentette, hogy a megnyilatkozott szeretet és tisztelet lelke egész mélyét eltölti, fogadta, hogy mint a járásnak első tisztviselője, rendíthetetlen hűve lesz az igazságnak, pártok és felekezetek felett hű szolgálja a törvényes és humánus eljárásnak s mindenkor lelke mélyéből fakadt buzgalommal művelője a magyar haza legfőbb érdekeinek. Kérte végül, hogy az a szeretet, mely ily impozánsul nyilvánult meg fogadtatásánál, legyen támogatója és hű segédje nehéz feladatainak megoldásában. Erre sok-sok éljen hangzott el, az ünnepeltet vállalkra emelték s aztán úgy a mint megjelentek, ezeken és ezeken lakására kísérték.

Evvél vége volt a szeretet legnyilvánosabban nyilvánítottjának s a közönség eloszlott. De megérkezett a nyolc órai estéli idő s a nagyvendéglő terme megtelt a helyi és vidéki ünneplővel, hogy a banketten részt vegyen, melyen a jelen voltak alig-alig találtak elég helyet, hogy egy-egy terítékhez jussanak. 150-en felül volt a résztvevők száma s a mint mindenki elhelyezkedett, a felszolgálóknak nem könnyű feladat volt odajutni az asztalokhoz.

A tósztok sorrendjét az ünnepelt nyitotta meg, emelvén poharát arra, kinek legmagasabb fensége alatt fogja működését kifejezni: a király öfelségére. Mint egy szál, úgy kelt fel az egész publiikum e szavaknál s állva hallgatta ama lojalis kijelentéseket, melyek itt az első órában, a mint főszolgabírói székét elfoglalta, elhangzottak. Utána szívből felhangzott a lelkes éljen, az alattvalói hűség eme szép erénye a magyar embernek.

A következő szónok *Lőrincz*, Merynyik község buzgó papja, ajkáról hangzott el s fölhevén az ünnepelt figyelmét emelkedő kulturánkra, a hét nyelvűségéből feltornyosuló akadályokra, kérte, hogy a mindnyájunk állandó segédelmével, hivatali elődének, a „nagy“ *Füzesséry*-nek, példájára legyen ő is mindenkor öre és munkálója a haza legszentebb érdekeinek. A pap után következett a néptanító, *Szabó* Endre, ki ajánlotta eddig is megismert ügybuzgalmába a népközlőket s azok munkáit. Ezután *Antalóczy* Antal kir. járásbíró éltette az ünnepeltet, mint kartársát és buzgó segítőjét a járási ügyek elintézésénél. Ismét *Diószeghy* éltette Varannó város közönségét. *Méhely*, Mogyorósa aranyzavú plébánosa, az ünnepeltre emelt poharát. Beszéltek még: *Diószeghy*, poharát üritvén Malonyay szolgabíróra, mint segéd társára és Hobek Jánosra, mint ki próbált irodavezetőjére; *Mihely* a főispánt, — *Schütz* Nándor dr. Malonyayt, — *Füzesséry* Pál a polgárság nevében az ünnepeltet, — *Cséri*, az arany humor nagymestere, a Sabinnők révén, Simonovics járásrovost, — *Lois* jegyző. Simonovicsot, — *Bogdányi* az ünnepeltet stb. éltette.

Közben felolvasta az ünnepelt a helybeli rabbi üdvözlő sorait, melyekben elmondta polgári érzelmeinek hű kívánatát, egyszersmind felhívta, hogy a szabadság, testvériség és egyenlőség zászlaja alatt kitaróan harcoljon a gyűlölet vallását hirdető ellen.

A banket belenyult a késő éjféli órákba, s úgy 11-től egy kis ropogós csárdás is volt egy pár órára.

Legyen ez ünnepünk lelkünkben zálogként megőrizve a jövőre, melynek minden varázsígejét szeretett főszolgabírónk tettekkal fogja beváltani.

Ugy legyen!

rl.

Hírek a nagyvilgból.

Károly, román király, látogatást tett Berlinben *Vilmos* császárnál.

Bulgáriában, *Várna* mellett, véres parasztlázadás tört ki a termény-tized beszedése alkalmával. A lázadás *Várna* és *Sumla* kerületek összes falvait lángba borította. Kihirdették a statáriumot.

Waldensee német tábornagy Kinába szerencsésen megérkezvén, Pekingben átvette a szövetséges hadak fővezérletét.

De Wett, a búrok hős tábornoka, el, kiról az angolok világgá közölték a minap, hogy a potchestoomi csatában elesett.

Hírek az országból.

Muzaffer-ed-Din perzsa sah öfelsége, vagy, mint alattvalói nevezik a „királyok királya”, fényes kíséretével négy napig mulatott székes fővárosunkban, mint a király vendége. Csütörtökön Budapestről Konstantinápolyba utazott a török szultán látogatására. Budapesten a magyar vendégszeretet annyira elbájolta, hogy Konstantinápolyból, mielőtt hazaútjára szánná magát, egy-két napra még ellátogat az ázsiai legműveltebb nemzetnek hatalmas uralkodója, *Muzaffer-ed-Din* perzsa sah.

József főherceg egészségi állapota, mint örömmel értesülünk, folytonosan javul. Törött lábán az összeforradás és esontosodás annyira előrehaladt, hogy már járni is bír.

A perzsa sah József Agost főhercegnek, királyunk képviselőjének és *Szell* Kálmán főministernek az „Oroszlán-rend” gyémántokkal kirakott nagyjordóját adományozta. Hasonló magas érdemjelekkel tüntette ki az összes ministereket is.

BARTHA JÁNOS
1831—1900.

51 évig volt néptanító! Lehetséges ez? Fél századon túl viselni a tanítói hivatalt, oktatni-nevelni évente 100—120 gyermeket és úgy, hogy iskolájának szellemi állapota sohasem volt más, mint kitűnő: szinte hihetetlennek tartanám, ha e tanítói pályának utolsó 10 évét nem a saját szememmel szemléltem volna.

Mi — pályánk iránt lelkesültséggel s buzgósággal eltelt fiatalabb nemzedék, — éppen arra törekszünk szóval-tettel, miképpen lehetne a „40“-ből vagy ötöt, ha nem többet lealkudni; s talán méltán; mert mérlegelve erőnket s a rá eső terhet, kételkedve, gyenge hittel nézünk a jövőre: s ime elibünk tűnik egy veterán alak, ki lelkesültségével, hivatottságával nem kérkedik, a nehéz teher alatt nem panaszodik; csak meggy lankadatlanul az elvállalt pályán, még mikor gyengült is ereje, — mindig tovább a végezetig.

51 év! Egy ily hosszú, szakadatlan, hűségese munka más pályán, ott, hol a fokozatos emelkedés biztosítva, mennyi jutalmat, kitüntetést, előléptetést s babért nyújt a küzdőnek! . . . S nekünk, tanítóknak, — legalább még ma — elég s elégnék kell lenni ama jutalomnak, amelyet a kötelesség hűségese betöltéseért önszívünk nyújt . . .

En láttam s tudom, hogy boldogult kartársunk nemes munkájáért soha nem is várt más jutalmat. Elt családjának s jutalma szívboldogság; élt hivatásának s jutalma szivnyugalom, — élt a társadalomnak s jutalma elismerés és tisztelet lón. Igaz lelkiismerettel vallom meg, hogy én közöttünk — egy életűn, egyenlő eszközökkel haladó társak között — nemesebb, a maga egyszerűségében is tiszteletreméltóbb, tisztább életet ritkán s talán alig is láttam még letűnni.

Mint atya, jólétet szerez családjának; gyermekeit a legnagyobb önfeláldozással felneveli s azokban hazájának három lelkes honfit, — egyházának három buzgó lelkipásztort nevel; az árvaságra jutott unokáknak ő volt egyedüli támaszuk és segítőjük.

Mint ember, igazán keresztényen alak. Szívbe gyűlölet, harag, irigység sohasem férközött. Nem sértett soha senkit, de őt se sértette soha senki.

Léleknemességét az élet változó körülményei között soha el nem adta s el nem vesztette.

Aranykedélye, vonzó, nyájas modora mindenkit meghódított.

Mint tanító, egyike a régi kor jeleseinek. A pedagógiai tudomány haladását s annak újabb és újabb vívmányait örömmel üdvözölte. Rendkívül örült, midőn értekezleteinken egy-egy ilyet sikeresen felmutattunk; de mert elve volt, hogy

„megszokott, bár rosszabb módszerrel szorgalom mellett többre lehet haladni, mint a folytonos kísérletezéssel” ezeket, különösen az utóbbi időben, nem nagyon sietett iskolájában megvalósítani.

Híve volt a beszéd- és értelemgyakorlatok tanulásának s vezette azt fel a VI. osztályig; abban ölelte fel a reáliáknak általa szükségesnek tartott anyagát és tudott vele olyan eredményt elérni, mint a legtöbb iskolában a rendszeres tanításnál. Ha a felső osztályokban való beszéd- és értelemgyakorlatokat tréfálva feesegetési gyakorlatoknak neveztük előtte, szívvél-lelékkel kelt annak védelmére s finoman vonta meg a határt feesegetés és értelem-fejlesztés közt.

A közönséges törtek, természettani és csilagásztani földrajz s a mértani testeknek az alakai képzés szempontjából való tanítását haszontalan fáradságnak tartotta; nem is tanította s ebben nem is hagyta magát meggyőzött. Ellenben a leánygyermeknél a konyhakertészetet és kézi-munkát, a fiuknál a mezei gazdaságtant és gyümölcsfa-oltást a legnagyobb szigorúsággal és eredménytelenséggel szorgalmazta.

Az írva-olvasztató módszert nem használta. Megmaradt a régi „betűztetés” mellett; ezért egy év alatt nem is tudta keresztül vinni az abc-t, azonban a felső osztályok mégis a legzebben olvastak.

Legnagyobb súlyt fektetett a vallásos nevelésre, s az egyházi énekek tanítására. Es hogy milyen eredménnyel, bizonyosága az a nagy gyülekezet, amelynek csaknem minden tagját ő oktatta-nevelte s amelynek józanabb, munkásabb, istenfélőbb (felekezeti gyűlés nélkül!) vidékünkön alig van.

Gyülekezetében énekkart s több más nemes intézményt létesített.

Harangod-vidéki tanítói körünknek számos éven át pénztárosa, az utóbbi években szeretett alelnöke volt. S midőn ezelőtt pár évvel 45 éves tanítói jubileumát ünnepelte, körünk becsülésének, szeretetének kifejezésül s érdemeinek elismerésül értékes ajándékkal (ezüst pohárral) tisztelte meg. Akkori és volt tanítványai pedig a hála könyveivel s a szeretet és ragaszkodás mindennemű jeleivel vették körül.

Mióta a tiszáninneri egyházkerület határozattá emelte, hogy az egyházmegyei gyűléseken a tanítói kar is képviseltessék (két taggal) az alsözempléni egyházmegyén egyike volt a tanítók képviselőinek; s ahol a tanítók érdekeit megvédelmezni kellett, lelkes szavát mindenkor bátran felemelte.

A tanügy terén való odaadó s kiváló munkásságának híre eljutott a trón zsámolyáig, s ötven éves tanítói munkásságának megünneplésekor onnan is érdemet elismerő kitüntetést, érdemkeresztet nyert.

Nemes életét f. hó 19-én végezte be. Örök nyugalomra 21-én kísérték gyermekei, unokái, nagy számu tisztelői, barátai, a harangodi tanítói kör s gyülekezetének, a sajtó-kesztyéni egyháznak véne-íjja.

Kóporsóját teljesen beborították a szeretet, hála, tisztelet, barátság és elismerés koszorúi. Olajos Pál, gesztelyi lelkész mondott felette gyönyörű beszédet, a sírnál pedig a szerető társak nevében Béky Endre, hernád-németi tanító búcsuzott el tőle.

A hü életnek legyen jutalma, a hü munkásnak örök nyugalma!

B.

Különfélék.

— **Királyi adományok.** Öfelsége a király, kabinetirodája útján és főispánunk közbenjárásával, Andraskó János palotai, Gorej János kálnarosztkai és Szentin Antal tanítóknak 30—30 koronát, özv. Almásy Mihályné tarczali lakosnak és özv. Malczinyi Istvánné ublyai lakos részére pedig 20—20 korona legkegyesebb adományt küldött.

— **Kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter *Marikovszky Gizella* okl. tanítónőt, a tóketerebesi áll. elemi iskolához tanítónővé kinevezte.

— **Kirendelés.** Az igazságügyi m. kir. miniszter *Hammersberg Miklós* dr. bpesti kir. aljárásbíró, a bpesti ítélőtáblához tanácsjegyzőül rendelte ki.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyi miniszter *Ruby Pál* ujhelyi kir. törvényszéki albirót t. barátunkat a homonnai járásbíróvához, mint végleges székhelyére, áthelyezte.

— **Öngyilkos minisiteri titkár.** *Bárczy Andor*, honvédelmi min. titkár, Budapesten f. hó 22-én öngyilkos lett. Bárczy Zemplénnármegyei előkelő családból származott s a három év előtt szintén öngyilkos módon elhalt Bárczy István min. tanácsosnak öcséje volt.

— **Temetés.** *Hönsch István*, Hönsch Dezső kir. főmérnök VIII. gimnázista, tanuló fiát, kinek haláláról lapunk mult számában megemlékeztünk, ma egy hete délután négy órakor

temették el a Kazinezy-utcai halottas házból a ref. temetőbe, a fájdalomtól megtört család, rokonság, tisztelők, barátok és óriási nagy közönség részvételével. A temetés szertartását nt. *Korbély Géza* ág. ev. lelkész végezte megható halotti beszédet és imát mondván a szebbnél-szebb koporsótól borított koporsó fölött. A főgimnázium ifjusága számszerint, négyszázan, ft. *Kovács Endre* igazgatóval és tanáraikkal vonultak ki s énekkaruk a sírnál megható gyászdalt énekelt. A tanulótársak nevében *Várkonyi S.* gimn. tanuló mondott szép búcsubeszédet a kedves halott fölött. Ny. b.!

— **Halálozás.** Özv. *Tóth Ferenc*né, szül. esabai *Dókus Erzsébet*, Tóth Ferenc volt gálcsécsi főszolgabíró, később sztrópkai járásbíró özvegye, f. hó 24-én Nagy-Kázmérban 65 éves korában meghalt. A tiszteletreméltó agg urnó halála kiterjedt családjában mély gyászt, a rokonságban pedig őszinte részvétet és megilletődést keltett. Az elhunytban *Tóth Kálmán* betűszedő, műhelyünknek régi hű munkása, édes anyját, *Dókus Mihály* takarékp. pénztáros testvérét és nt. *Kozma Gedeon* szöllőskei ref. lelkész anyósát gyászolja. 26-án d. u. temették el nagy részvét mellett. Ny. b.!

— **Az időjárás** egész szeptemberben állandóan nyárias. Tegnap délután is 24 R. fokot mutatott a hőmérő árnyékban. Még esténként is fagyalozó társaságokat látni nem újság. Nagy kereslete van a jégnek is, mert annak hozzáadása nélkül az ivóvíz szinte élvezhetetlen meleg. A mezei gazdák körében általános panasz halálatszik a nagy szárazság miatt, a mi nemcsak az őszi vetést, de a szántást is folyvást hátráltatja. A szőlő, a hol van, teljesen megérett, sőt gyönyörűen töpped, helyenkint asszú fürtök is mutatkoznak már. Minden előkészület meg van téve a szürethez, a mi, koraiságát tekintve, századvégi példátlan esemény számba megy.

— **Baleset.** *Pfeiffer Gyula* m. kir. állami vasuti főmérnök tisztelt barátunkat f. hó 24-én este sajnálatos baleset érte. A mint ugyanis hivatalos útjában *hajtányon* Csap és Újhely között haladt, a hajtány egy teherkocsival, hogy hogy nem, oly erővel ütközött össze, hogy a főmérnök mindkét alsó lábszárán súlyos zuzódást szenvedett. Sérülése, szerencsére, nem veszedelmes, folyógyógyulása mindazonáltal pár hétre kerülhet úszintén kívánjuk, hogy mielőbb friss egészségben üdvözölhessük.

— **Műszaválás.** *R. Kovács Laura* asszony, az országiszerte ismert nevű magyar műszaváló (recitatrix) Kassáról jövet, hol előkelő hallgatóságát nem mindennapi műelőzetben részesítette, Újhelyben, a vármegye székházának erre az alkalomra átengedett nagytermében és a sátoralja-ujhelyi árvaház javára, ma este 8 órakor műszaválási előadást tart: *Műsora: Petőfi, Arany, Tompa, Gyulai, Rudnyánszky, Jókai, Kiss, Gabányi, Heine, Coppée, Eugene és Leopardi* költői műveiből van összeállítva. — Látni való tehát, hogy a művésznő nem valamely századvégi nagyhangzású divatos silányságot, hanem lelket, szívet nemesítő és legdistingváltabb szellemi szórakozást kínálja mind azoknak, kik hazánk jeles költői remekeinek hivatásos előadásában kellemes időtöltést lelnek. Legutóbb Kassán tartott műszaválásának erkölcsi értékeit remek bizonyítványt, melyet a kir. tankerületi főigazgató irt alá, mutatott fel szerkesztőségünkben *R. Kovács Laura* asszony. De teljes elismeréssel szólnak róla a nagy lapok is. Így pl. az „Egyetértés” egyik számában — előrebocsátásával annak, hogy valóban veszteség őt meg nem hallgatni — így *R. Kovács Lauráról*: „A közönség igen meg volt elégedve egy a programmal, mint az előadással és ennek élénk tapsokban kifejezést is adott.” A „Nyugatmagyarországi Híradó” pedig így referál róla: „*R. Kovács Laura* művészetének titka az előadás rendkívüli szingazdagságában, a hangsúly bravurjában s a színpadias mimikában rejlik. Főlismeri a költőnek ki nem fejezett, csak a sorok közé rejtett gondolatát és érzelmét is: ez egészíti ki a teljes hatást mely rendszerint az elragadtatásig fokozódik. . . .” Mindezek után szívesen felhívjuk reá közönségünk rokonszenves érdeklődését.

— **Hangverseny.** Az iparos ifjusági önképzőkör ma este 1/28-kor S.-Patakon, a Feldmész-szer-féle „Nagyvendéglő” helyiségében, könyvtár-alapja javára, a sátoralja-helyi „Ocarina-társulat” közreműködésével dal- és szavalattal egybekötött hangversenyt rendez. Hangverseny után a városháza nagytermében tánc lesz. — A 12 számból álló válogatott és gazdag műsorban két hölgy szereplőt is látunk. Az egyik *Werner Sárika* Újhelyből, ki Erdélyi Dezsőnek „Magyar Ábránd”-ját és „Magyar népdal-egyveleg”-et játssa címbalmon; a másik *Karner Ilonka* Patakról, ki előbb egy monológot ad elő, később a „Van-e még hely halászlégény” népdalt énekli. — A műsor nagyobb részét az ujhelyi okarinatársulat tölti be. — A műsor tréfás záradéka: A leghíresebb európai operett társulat fellépése. —

A hangversenyre sokan készülnek városunkból is.

— **Menyegző.** F. hó 24-én esküdtött örök hűséget *Puskás József*, Puskás János monoki kisbirtokos derék fia, *Csésői Erzsébet*nek, Csésői Gábor legyes-bényei, általános tiszteletnek örvendő kisbirtokos egyetlen leányának. A polgári kötést *Molnár Pál* h. anyakönyvvizető végezte; azután az ev. ref. templomba vonult az új pár és a diszes násznép. Az egyházi eseketést nt. *Nagy Károly* ev. ref. lelkész teljesítette a tőle megszokott szép beszéd kíséretében és megál-dotta frigyüket a Szentháromság nevében. A templomból kijövén a Csésői Gábor vendégszerető házához gazdag lakomához ültek. A számos uri nép között ott láttuk *Bernáth Bélát*, a mádi választókerület népszerű országos képviselőjét, és *Zalay Andor* nagybirtokost is. Ot óra után kocsiakra ült a násznép s lovabéndériommal az élén megindult Monokra a vőlegény édes atyja, Puskás János vendégszerető házához, hol másnap délig tartott a mulatság, a tánc. Tartós boldogságot, sok örömet, meglegedést az új párnak!

r. l.

— **Lelkészelölés.** Alkalmi tudósítónk írja: A Sárkány Imre ev. ref. espereslelkész elhunytával árván maradt gálcsécsi ev. ref. egyház hívei f. hó 22-én értekezletet tartottak a papválasztás ügyében és közakarattal nt. *Péter* a k.-azari ev. ref. egyház ifjú papja mellett foglaltak állást.

— **Új lelkész.** A vamos-ujfalusi ev. ref. anyaegyház lelkészévé a f. hó 23-án Meczner András világi és Zombori Gedő egyházmegyei tanácsbírók elnöksége mellett tartott választás alkalmával, *Köröskényi István*, bési (Ung vm.-beli) lelkész választott meg egy akarattal. Az új lelkész papi székének elfoglalásáig Melkó István káplán látja el a papi teendőket. r. l.

— **A kirándulók sorsa.** Miután vármegyénkben a kivándorlás egyre kiterjed, aktuális tárgynak tartjuk a félrevezetett kivándorlók helyzetét az Oceánon túl újból eszetelni. Egy berlini lap harera kél most a lelketlen ügynökök ellen, kik különösen hazánkban graszszólnak. A nevezett lap a következő érdekes dolgokat mondja el: „A kivándorlók túlnyomó része jelenben Alaskába tódul, hol nyakra-főre keletkeznek új városok. Mennyire esalódnak azok, kik azt hiszik, hogy az ugynevezett „aranyország” bőven nyújtja a nemes fémét! Rég bebizonyított tény, hogy az alaskai aranybányák termelése korántsem felel meg a várakozásnak, s bátran állithatni, hogy csak a könnyen hívő emberek kizsárolására lettek felfedezve. A vélt aranyleletek helyett nemesak türehtelen életviszonyokkal, de fertőző betegséggel (hagymázzal és himlővel) kell küzdeniök! Az élelmi szerek árai szintén hajmeresztő drágák. Egy közép nagyságu kenyér ára másfél korona, kávé, vaj és egy kis darab sült husból álló reggeliért 12 koronát kérnek, éjjeli szállásért a bányászok sátrában pedig 16 koronát. Legdrágább azonban az ivóvíz, melyből 4 liter 1 korona 50 fillérrel kell megfizetni. Egy 8 méter hosszú és 30 méter széles földterületért 12,500 frankot kérnek, szóval lépten nyomon csak pénzt kell kiadni, de haszon vagy kárpótlás nincs.” — Ne induljatok tehát oly nagy utra, ne hagyjátok magatokat szédelő ügensektől félrevezetni, atyámfiak! „U. K.”

— **200 esztendő patika.** A Zemplén-vármegyében fenálló patikák között keletkezésének régiségére nézve a 2-ik az országban 22-ik a Tokaj városban a „Megváltóhoz” címzett patika, melyet első tulajdonosa az 1700-ik esztendőben nyitott meg. A gyógyszerháznak több ismert nevű tulajdonosa is volt, úgy *Kröczer L.*, is, ki esokoládéjával világhíre tett szert, ujabban pedig „tokaji borai” örvendének nagy keresletnek. A 200 éves évfordulót — mint onnan írják nekünk — a gyógyszerháznak ez idő szerint való tulajdonosa, *Rotfuchse* János ma ünnepli, mely alkalmából a gyógyszerháznak volt összes alkalmazottait, kik életben vannak, meghívta Rotfuchs az érdekes jubileomra.

— **Póruhárt kivándorlást közvetítő.** Néhány hét előtt közöltük lapunkban, hogy az ujhelyi rendőrkapitány egy nagymihályi ágens, a kire rábizonyult a kivándorlás közvetítésének vádjá, érzékenyen elítélt. Azóta, és pedig ma egy hete, több kivándorlóval együtt a rendőrség, ugyanilyen tiltott üzelmek miatt, a vasuti állomáson feltartóztatta, *Radosewsky Stanislaw* koles-hosszumezei kovácsot, a ki régóta üzi titokban ezt a jövedelmező mesterséget s e miatt állandó felügyelet alatt is állott. Most végre hurokra került. Az Amerikába vágyó hadköteles legények is reá vallottak s ezért a rendőrkapitány őt 200 korona pénzbüntetésre és egy hónapi elzárásra ítélte. Megemlítjük, hogy a nagymihályi közvetítőt marasztaló ítéletet az alispán, mint másodfoku hatóság, helybenhagyta.

— **Régi póstabélyegek becserélése.** Az osztrák értékű régi frankójegyek és a f. évi január hó 1-vel forgalmon kívül nem helyezett egyéb régi értékűjegyek érvényessége f. évi szeptember hó 30-ával végképp megszűnik. A kö-

Folytatás a II. mellékleten.

zönségnél kintlevő osztrák értékű régi frankójegyeket és egyéb régi értékeket, ha azok valódiak, épek és használatlanok, a posta és táv. hivatalok f. évi október hó 1-től bezárólag december hó 31-ig terjedő három havi határidő folyama alatt a bemutató kívánsága szerint új kibocsátású (fillér értékjelzésű) frankójegyekre és egyéb értékekre becsérelik. F. évi december hó 31-én túl az osztrákértékű régi frankójegyek és egyéb régi értékek becsérelésre többé el nem fogadtatnak.

Az élelmi és iparcikkek ára száz év előtt. Azt hisszük, érdekes lesz felsorolni mily ára volt száz év előtt az élelmi és iparcikkeknek. Ha ezt látjuk, megítélhetjük, mily könnyű volt abban a boldog korban nemcsak olesón és jól élni, de meg is gazdagodni. Egy pozsonyi mérő buza 34 kr., az árpa 18 kr., a tengeri 20 kr., a zab 20 kr., egy cimeres ökör 30 ft, két éves tinó 10 ft, egy birka 4 ft 50 kr., egy ökörszékér ekével együtt 12 ft, egy közönséges kocsi 16 ft, egy falusi paraszt ház 50 v. ft volt. Egy font marhahús 2 1/2 kr., a borjúhús 3 1/2 kr., a sertéshús 3 kr., a bárányszűz 2 kr. Egy viaszgyertya 9, a fagygyertyát 7 kron adtak. Első minőségű bor itéje 2 1/2 kr., 9 latos zsemle 1 kr., 1 nagy tyuk 4 kr., közép-nagyságú kakas 3 kr., nagy pulyka 42 kr., 1 font írósvaj 6 kr., egy itce tej 1 1/2 kr., 1 itce tejfel 5 kr. A legszebb tehén ára 22 váltóforint volt. A férfi-napszám 17, a női 15 kr., vendég-lőben egy adag leves 2 kr., egy adag hus hozzávalóval 6 kr., főzelék 7 kr., téstészta étel 16 kr. A peccenyéhez a korezmáros salátát is tartozott adni, ha pedig többen ettek egy társaságban, minden személy fizetett 3 tál érelért 12 krt. A vendéglőben nagy utcai szobáért 48 órára 24 krt fizettek. Egy pár kordovány- vagy zsinórozott eszima 4 v. ft 30 kr., női sarkos eszima 3 v. ft, női cipő 1 v. ft 30 kr. Egy bélelt, zsinóros bekecs 3 v. ft, egy szépen varrott kaput, irakk, vagy gyalog katonatiszti uniformis 2 v. ft 30 kr., női díszmagyar (gála)-öltöny, dupla csipkével koprémzeve 4 v. ft, német ünneplő garnirozva 3 v. ft, három szegletű, legmagasabb karimájú kalap (sehabesztek) 1 v. ft, jótéle magyar, fekete fodros süveg 2 v. ft. Nyolcas és tízes vászonnak rófe 3 kr. és így tovább.

A perzsa sah Budapesten. Mint jó hívő muzulmánok a perzsák szeszies italokat nem isznak s így az udvari ebéden a perzsa sah és kísérete csak „Kristály“ Szent-Lukácsfürdői ásványvizet ittak. Ez azonban igen izlett nekik és a díszes „Hungária“ szállóban, a hol budapesti tartózkodásuk alatt laktak, sem kívántak más vizet, mint a melyet az udvari ebéden megismertek. A Hungária szálló igazgatóját megbizta Emine Sultane Sadzazani nagyvezér, hogy a Szt.-Lukácsfürdő kútvállalatnál egy nagyobb küldemény Kristály ásványvizet megrendeljen.

Állatfelhajtásos hetivásár. Az érdeklődő közönség tudomására kózzuk, hogy az első állatfelhajtásos heti vásárt Ujhelyben okt. 2 án fogják megtartani.

Henneberg-selyem

— csak akkor valódi, ha közvetlen gyárainból rendeltek. — fekete, fehér és színes, 45 krtól 14 ft 65 krig méterenként. Mindenkihez postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig postafordultával küldenek Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) **selyemgyárai Zürichben.**

— Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó — 1.

Irodalom.

Az „**Adalékok Zemplén-vármegye Történetéhez**“ c. havi folyóiratunknak 1900. évi, egy-szerszind a VI. évfolyamnak októberi füzeté a következő tartalommal jelent meg: 1. Árpád-kori sírleletek Zemplén-vármegyében. (3. folyt.). Irta: **Dókus Gyula.** — 2. Ős ember-nyomok a kis-azari hegyek lábainál. Irta: **Berecz Károly** ifj. — 3. Zemplén-vármegye történelmi földrajza (XXVII. közl.) Irta: **Dongó Gy. Géza.** — 4. Zemplén-vármegye politikai és helyrajzi ösmertetése. (58. folyt.) Latinból: **Dongó Gy. Géza.** — 5. Történeti jegyzetek Zemplén-vármegyéről. (58. folyt.) Latinból: **Dongó Gy. Géza.** — 6. Babotsay Izsák naplója. (9. folyt.) Közli: **Hubay Kálmán.** — 7. Szirmay András naplója. (52. folyt.) Közli: **Karsa Ferenc.** — 8. Adatok a sárospataki ref. kollégium történetéhez. (V.) Közli: **Lojda József.** — 9. **Levelesláda:** Egy határjáró osztály-levél 1337-ből (I.) Közli: **Dongó Gy. Géza.** — 10. Zemplén Rendei Mészáros br. generális el-len. Közli: **Dongó Gy. Géza.** — 11. **Tárca:** Az 1831-iki parasztlázadás történetéhez. (A mer-nyiki vérengzés.) Közli: **Dongó Gy. Géza.** — 12. Zemplén a forradalom után. (Vadnay György naplójából.) Közli: **Dongó Gy. Géza.** — 13. A „bodrogközi püspök.“ (Vadnay György naplójából.) Közli: **Dongó Gy. Géza.** — 14. A szerkesztő póstája. — 15. Felhívás előfizetésre. — A havonként 2—2 iven megjelenő „Adalékok“ előfizetése egész évre (12 füzetre) csak 4 korona 80 fillér. — **Melegen ajánljuk mindenkinek, a kit vármegyénk viszontagságos története érdekel; főképp pedig ajánljuk a vármegyebeli községek figyelmébe, már csak azért is, mert ebben az évfolyamunkban folytatódik községeinknek külön-külön történeti és helyrajzi ösmertetése. — Az előző évfolyamokhoz díszes könyvtáblákkal folyton szolgálhatunk.**

A „Magyar Hírlap“ jelenti, hogy Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Bródy Sándor, Bárony István, Herzeg Ferenc, Georges Ohnet, Emile Zola, Marcel Prevost, Ridder Haggard, Leo Tolstoj egy-egy kötet új regényét, tehát tíz kötet regényt kapnak előfizetői karácsonyi ajándékként teljesen ingyen, azok t. i., a kik félévre előfizetnek. A negyedéves előfizető a kötetet kap a regényekből. A ki pedig hónapról-hónapra küldi be az előfizetés díját, annak két kötet regényt küld a karácsonyi megelőző napokban, legkésőbb december 20-ikáig a „Magyar Hírlap“ kiadó-hivatala.

Egyesületi élet.

Felhívás.

A s.-a.-ujhelyi ügyvédi kar értekezlete elhatározta, hogy a kartársi szellem ápolása, az ügyvédi kar tekintélyének érvényesülése, az ügyvédi miseriák egyöntetű orvoslása céljából minden hónap első szombatján a kartársak egy értekezletre gyűlenek össze S.-A.-Ujhelyben, a Bock-szálló egy külön helyiségében, mely értekezlet után társas vacsorát tartanak.

Elhatároztuk, hogy felhívást intézünk a zemplén-megyei járásbíróságok területén levő összes kartárs urakhoz, hogy ezen üdvös mozgalomhoz mindnyájan hozzájárulni méltóztatassanak. — Tekintve azonban, hogy a vidéki kartárs urak minden hónapban el nem jöhetnek, felkérjük, hogy legalább minden negyed év, vagyis január, ápril, július és október hónap első szombatján, tehát legközelebb október 6 án, minden külön meghívás nélkül este 6 órakor sziveskedjenek mentől többen eljönni s ezen iven becses aláírásukkal jelezni azt, hogy ezen mozgalomhoz esatlakoznak.

Egyedül képtelenek vagyunk megküzdeni azon számos nehézséggel, mely az ügyvédi kar erkölcsi tekintélyére bénítólag hat; tömörülnünk kell, létezésünkről mint karról tudomást kell szereznünk mindazoknak, akiket illet, s ugye-erkölcsi, mint anyagilag meg kell védelmeznünk a hozzánk tartozók jogos érdekeit. Boykottálni fogjuk azokat, kik a kar kebelén belül mutatkozó egyes egészenletes irányzatokat követnek, és a kartársi szellemet, a testvériséget, a barátságát istápolni és erősíteni nem akarják.

Az értekezleten előadjuk panaszainkat és akik személyesen megjeleni akadályozva vannak, az előforduló panaszokat szivesek lesznek valamelyik helybeli kartársunknak megírni, hogy azokat az értekezleten előadják, és a kartársak összesége erkölcsi kötelességének fogja tartani minden tőle telhelő módon orvoslást keresni és nyerni.

A helybeli kartárs urak kötelességüké tették, hogy ha az értekezlet és társas estén bármi okból meg nem jelenhetnek, azt az értekezletnek bejelenteni fogják.

A vidéki tisztelt kartárs urakat pedig felkérjük, hogy akik a negyedévenként megtartandó értekezlet és estélyre elszándékoznak jönni, sziveskedjenek arról **Izsépy István** kartársunkat értesíteni, kihez jelen iven is visszaküldendő lesz, ha a résztvevő urak azt aláírták.

Kérve ezen iven mielőbbi visszaküldését, maradtunk

S.-A.-Ujhelyben, 1900. szeptember 18-án.
kartársi szeretettel:

Dr. Szirmay István, Dr. Székely Albert, Dr. Tátray Dezső, Dr. Róth József, Krasznapolszky Ferenc, Dr. Reichard Salamon, Dr. Gross Dezső, Isépy István, Dr. Kellner Soma, Somogyi Bertalan, Dr. Thuránszky Zoltán.

TANÜGY.

A Zemplén-vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata

— A rovatért felelős: A szerkesztő-bizottság. —

A népiskolai nyelvtani oktatás.

(Folyt. és vége.)

Nyelvtani kézikönyveink nagy része az egyes nyelvtörvények megvilágítására felveszen ugyan u. n. példánymondásokat, de ezek legtöbnyire póriasak, mondhatni mondvacsináltak. Ezért van, hogy sok iskolában ilyen mondatokat hallunk: „A tehén bög. Az ökör dőf. A

disznó rőfög.“ Ezért van, hogy midőn a gyermekekkel valamely nyelvtörvényre alkalmas példákat iratunk, azok a könyvben levő mondatok mintájára alakilag talán megfelelő, de tartalmilag teljesen rossz, sokszor komikus mondatokat szerkesztenek. Egyáltalán semmi értéket nem tudok tulajdonítani egyik-másik kézikönyvben található azon gyakorlatoknak, melyekben a hiányzó mondatrészt gondolatjellel van kifejezve s a gyermeknek a gondolatjel helyére oda kell írnia a hiányzó részt. Ezek az értelmet egyáltalán nem fejlesztik, sőt bizonyos gépies-séghez szoktatják a gyermeket; már pedig minden nyelvtani tanításnál lelki szemünk előtt lebegjen az, hogy midőn a gyermek beszédbeli ügyességének fejlesztését célozzuk, ugyanakkor értelmét, gondolkodó erejét is kell, hogy fejlesztszük.

A magyar nyelvtannak kézikönyv nélkül való tanítása természetesen fáradságosabb a tanítóra nézve, de ha a módszertannak ide vonatkozó utasításait szigorúan követi, fáradsága kárpótolva leend a nem remélt eredmény által. Több iskolát láttam, melyekben kézikönyv nélkül tanítatik a magyar nyelvtan s mindegyikben azon módszert láttam alkalmazni, melylyel vármegyénk tanítóképzőjének nagytudományu igazgatója ismerteti meg növendékeit évről-évre. Remélem, meg fogja engedni szeretett Mestere, **Dezső Lajos** ur, ha e módszert, lehetőleg az ő előadásához híven, rovatunkban közzéteszem.

Az egyes nyelvtörvények kifejtésénél kiindulási pontul célszerűen egybeállított mondatcsoportok alkalmazandók. E mondatok példabeszédekből, közmondásokból, a népies írók jeles mondásaiból választandók, melyek — Erdélyi János szerint — nem üres szólásokkal, köznapi beszéddel tartják a gyermeket, mint a gyártott mondatok, hanem a nemzeti szellem édes tejjével erősítik annak lelkét. Az egyes nyelvtörvények levezetéséhez és megvilágításához szükséges mondatokat minden tanító önmaga állíthatja össze, ügyelvén arra, hogy azok a gyermek értelmi fejlettségét felül ne haladják s hogy bizonyos fokon alkalmazott mondatok a gyermek előtt ismeretlen nyelvtényeket az ismertetendően kívül ne tartalmazzanak.

Az így összeállított mondatcsoportok alapján az egyes órai tanítás fokozatai a következők:

1. A táblára felírt mondatok elemzése közben a közös nyelvtények a) megállapítása, b) összehasonlítása. — 2. A nyelvtörvény felállítása — ha csak lehetséges — a gyermekek által kérdve kifejtő tanalok segítségével. — 3. Begyakorlás, mely kétféle, u. m. szóbeli és írásbeli.

A szóbeli begyakorlás vonatkozik a szabálynak karban, majd egyenkint való elmondására, továbbá a tanult szabályra alkalmas mondatok mondatására.

Az írásbeli begyakorlás az egyes fokozatokon különböző; a II. oszt.-ban a nyelvtörvény kifejtése után nyert ismétlési kérdéseket írja fel a tanító a fekete táblára, a III., IV. oszt.-ban pedig a szabály kifejtése s szóbeli begyakorlása után vizsgálati kérdéseket, melyekre a gyermekek a palatáblán megfelelnek s azt kijavítás után a nyelvgyakorló füzetekbe írják.

A szabálynak ily módon való begyakorlása után a gyermekek az illető szabályra alkalmas példákat írnak. E célra legalkalmasabb az olvasókönyvből választani egyes darabokat s azokból kerestetni ki az alkalmas mondatokat. E mondatok kijavítás után szintén a nyelvgyakorló füzetekbe irandók.

A nyelvtannak illetéknépen való kezelése mellett teljesen fölöslegessé válik a kézikönyv használata. Mindenesetre a tanítóra nézve kényelmesebb a nyelvtani oktatás, ha segítségére van a tankönyv, de hogy a gyermekekre nézve könnyebb és eredményesebb, azt elhinni nem tudom. Láttam iskolákat, melyekben kézikönyv alapján tanítják a nyelvtant s láttam és ismerem olyanokat, hoi a kézikönyv mellőzésevel, a fentebb leirt kezelés szerint történik a magyar nyelvtan tanítása. Ha ugyan hivatott vagyok arra, hogy e kétféle iskolákban a nyelvtani oktatásnál tapasztalt eredményről véleményt mondjak, őszintén mondhatom, hogy mig az első iskolákban hallottam az eredményt, mely a szabályoknak kitűnő elmondásában állott s láttam az eredménytelenséget, melyet a nyelvgyakorló füzetekbe írott néhány gyakorlat elárult, addig az utóbbi iskolákban a gyermekek értelmes feleletei, fogalmazási s nyelvgyakorló füzetek bi-zonyíták, hogy a népiskolai nyelvtan-oktatás-nál nagyobb eredményt érünk el, ha a kézikönyvet teljesen mellőzzük.

Gardos Miklós.

Uj irány.

Az 1868. évi 38. t.-c. szelleme nem a muló idők számára dolgozott, midőn az ismétlő iskola eszméjét az elemi oktatás keretébe fölvetta. Fő-

CSARNOK.

Éva gondolkozik . . .

— A „Zemplén” számára —

Irta: Damjanovich Miklós

lősleges talán kutatni és felsorolni az okokat, mik ez üdvös alkotásnak a gyakorlati életbe való átvitelét, gyümölcsötetését három évtizeden át hátráltatták; tény az, hogy tanítást-ügyünk ez ága meddőn maradt.

A három évtized végén kellett jönni egy vallás és közoktatásügyi miniszternek, a ki a halhatatlan emlékü Eötvös József br. ebbeli alkotását — új lelket lehelvén belé — feltámasztotta, hazánk sajátos viszonyainak megfelelő ruhába öltöztette, megteremtve a gazdasági ismétlő iskolát.

A magyar nemzeti Geniusz sugta ezt Wlaszies Gyula dr. miniszternek!

Magyarország anyagi, kulturális erőinek kuforrása a termőföld, ez az áldott tejjel-méz-zel folyó dus Kánaán; és ennek az örökéletű ősanagnak helyes kultiválása nem részesült kellő ápolásban a magyar népiskolában. A mint a nemzet századokon át, ugyszólván életéért harcolva, nem ért rá a népnevelésügyre s ennek szerény apostolaira, a néptanítókra gondolni: úgy ezek is elmaradva és csüggedve, nem teljesíthették kellő mérvben magasztos hivatásukat.

Ma már élvezvén a tartós béke áldást hozó korát, ezeket is keblére ölelte a Haza. Fizetésüket folyvást javítja, végellátásukról, hozzátartozóikról gondoskodik. A társadalom felismerve a nevelés-oktatás nagy horderejét, szintén megmozdult, hogy támogassa a tanügy szerény munkáit, hogy velük együtt vállvetve munkáljon a népoktatás előbbre vitelén.

Részt vesznek saját sorsuk javítására vonatkozó tanácskozásaikban, osztoznak örömeikben, bánatukban. Ha a multak tanítói, mohos sirjaikból felkelve, látnák ezt, nem hinnék, azt mondanák: Csak káprázat.

De vessünk csak pár pillantást az Andrássy Sándor gr. vármegyei gazdasági elnök által a kivándorlás megszüntetése tárgyában összehitt és megtartott nagy értekezleten felolvasott és tárgyalt Dókus-, Ferenczy-, Sennyey-féle munkálatnak a népoktatási tanterv reformjára vonatkozó eszméire. Ezt látva és hallva, megdöbbenve kell konstatálnunk: mennyire eltért a földmivelő Magyarország ideális iránya miatt a — földtől. De konstatálnunk kell egyúttal azt is, hogy felelősség terheli e miatt a népoktatást is, mint a sok elméleti tantárgy mellett nem fordított elég gondot a legrealisabb tantárgy, a mezői gazdaságtan tanítására.

Szükséges és kell, hogy taníttassanak a népoktatásban mindazok az ismeretek, melyekre a mi haladó korunkban élő nép gyermekének szüksége leend; de igenis ott legyen azok között már a III. osztálytól fölfelé — a 8. életévtől a 15-ig — a föld helyes, okszerű művelésének ismerete, mint a melyre a mi agrikulturnálállamunkban népünknek különösen szüksége van.

Ez a meggyőződés vezette fenkölt gondolkozásu vallás- és közoktatásügyi Miniszterünket arra az eszmére, hogy a mindennapi iskolát elvégzett ismétlő iskolai kötelesek részére gazdasági ismétlő iskolákat szervezzen, melyekben a nép gyermeke kiválóan a gazdasági ismeretekre taníttassék. Ezzel megteremtette azt az iskolát, a mely eddig tanügyi szervezetünk-ből hiányzott; megmutatta a tanügyi munkáinak azt az új irányt, melyen a a nép, a haza javára gyümölcsözően munkálhatnak.

Ennek az új iránynak lett lelkes harcosává Beregszászy István, a tankerület önálló vezetésével megbízott kir. s. tanfelügyelő, ki fáradságot nem ismerve rohamosan szervezi a gazdasági ismétlő iskolákat, ott, a hol elég ismétlő-köteles van.

Kell, hogy minden tényező kezére dolgozzék, mert rögös uton indult. A magyar ember minden újítást gyanúsán néz. Nem esoda! sokat experimentáltak vele és sokszor csalódtak.

De Beregszászy István köztök élt; ismeri lelkeket és onnan ismeretlen kincseket hoz elő. Zemplén-vármegye 500 tanítója lelkesen támogatja; egy emberré tömörül, hogy segítse őt hazafias nagy munkájában sikerhez juttatni.

Id. Berecz Károly.

Tanügyi apróságok.

Tanítók Házagyufa S. A. Ujhelyben Lőw Mihály dohánytözsdejében kapható. Reitner Emánuel gyufagyáros jövedelmének 5%-át a Tanítók-Házának ajánlotta fel s rövid idő alatt 500 ittal gyarapította a Tanítók-Háza egyesületének vagyonát. Reitner gyártmánya minden tekintetben kiállja a versenyt a forgalomban lévő összes gyufákkal azon előnnyel, hogy nemese cél szolgálatában áll. Kérjük tehát a tanférflakot, és tanügybarátokat vásároljanak Tanítók-Háza gyufát. Azon kereskedők neveit, kik gyufáinkat árusítani fogják (a mire kérjük is őket) a rovatban közlé fogjuk tenni.

A zemplénvármegyei általános tanítóegyesület, mint az elnökség részéről értesülünk, f. hó 11-én Szerencsen tartja közgyűlését. A meghívókat a tárgysorozattal együtt e napokban fogják szétküldeni.

Egyszer csak szétnéz Éva leánya maga előtt, igazán szétnéz abban az előtte nyüzsgő tarka barka kaoszban — és mit lát?

Pillangókat. Csak úgy röpködnek körülte, az illatozó szép virág körül. Oh a pillangók különbözők! Az egyik színes, a másik kareus, a harmadik ügyes röpködő. Hiszen van vagy ezerféle. Célja azonban mindnek egy. Mézet akar lopni valamennyi abból a kehelyből, a melyekben még van. És hogy eldicsekszenek vele! A legügyesebb, legfurfangosabb tolvaj a legirigyeltebb lepke. Gratulálnak szerencséséhez a pillétsáks és ravaszul mosolyognak:

— Ördögös fickó, hogy érti a dolgát!

A melyik kehelyből azután kiszivták már az utolsó csepp mézet is, azt ott hagyják. A virág szirmai lehullanak, azután elszárad maga a virág is. A gyöngéd teremtés hasztalan vergődik; a hervadással együtt a színes, boldog ábrándok is szétfoszlanak és mindennek vége lesz. Ki törődik vele? Hiszen az a sorsa, az a rendeltetése.

Könnyű azoknak a virágoknak élni, sokáig pompázni, a melyeket üvegházakban őriznek gondos kertészek. De azok, a melyek magukra hagyatva nőnek fel az Isten szabad ege alatt, gondviselő kéz nélkül, kitéve az elemi csapásoknak, kitéve a szabadság és függetlenség körül settenkedő ördögöknek: azoknak nehéz, de sőt lehetetlen azt a drága kincset megőrizni, a melynek becsülésére nem tanította őket senki.

A humánus század kórházakat állít fel, testi betegek számára. Vannak népkonyhák az éhezők számára, jótékony egyesületek a rongyosok felruházására, állatvédő egyesületek a szegény párák kímélésére, mentők a szerencsétlenül járt emberek meggyógyítására. Roppant humánus ez a világ és rendőri tekintetben jól van szervezve. Jaj annak, ki a büntető törvénykönyv paragrafusait nem ösméri, vagy öntudatlan vét azok ellen.

Csak Éva, a mindenkitől elhagyatott, gyámoltalanul felnőtt Éva áll egyedül, támasz nélkül, mintha csak most büntetné igazán Isten a paradicsomban elkövetett vétkeért.

Mikor felesepereedik, idomai kifejlődnek, egyszerre csak észreveszi, hogy vadásznak rá. Nagyon tetszetős és érdekes a dolog; még örül neki és észre se veszi, mikor már belekerül a hálóba, a mely ellen a büntető törvénykönyvnek nincs paragrafusa.

Oh, a vadászat mindig nagyon érdekes! A vadász lesben áll, de azért óvatosan, hizelegve közeledik áldozatához, ravaszul mint a róka, a melyik a holló szép hangját dicsérte.

Szegény holló!

Csoda e, ha kiejtette szájából a sajtot?

Éva gondolkozik . . .

Mikor a legvidámabban kacag, mikor a mámor és zene hangja mellett elszédül, mikor körülte rajzanak szebbnél-szebb pillangók, hirtelen megengedi magának azt a luxust, hogy gondolkozik.

A „tisztelők” serege meghökken, mert a kis fülemile ajka egyszerre elnémul, a deris homlokot redők ráncolják, a villogó szem fénye megtörik és talán még a szemhéjjak alul is kiperdül egy-egy kíváncsi könyecsepp.

Kezdődik a faggatás.

— Mi bántja drága lelkét nagysád. Mért olyan szomorú? Kétségbe vagyok esve!

Valami kínos mosolylyal felel rá Éva:

— Semmi, semmi! Engedjenek meg uraim, de néha eszembe jut valami, a mi lehangol, elszomorít és agyonüti a kedélyemet. Ilyenkor nem tudom tettetni a jó kedvet. Bocásásanak meg, de higgyék el, hogy ilyenkor kiállhatatlannal unalmas vagyok.

Vagy ugy! Önagysága szeszélyes? No akkor a tisztelők elkotródnak. Egyik jobbra, másik balra. Mikor egy lányt valami bolondság kezd bántani, akkor igazán a legjobb magára hagyni, míg az észéhez tér. Azután megint lehet röpködni körülte a pillangóknak.

Pedig hát Éva csak gondolkozik. Nem szól egy szót sem, nem panaszkodik senkinek, hanem előveszi a kézi munkáját, kiül az ablak elé; szeme előtt keringenek a járókelő alakok és csendesen morfondírozik.

Látja, hogy milyen haszontalan, milyen nyomorult a társaság. Lépten-nyomon tört vet elé és ha egyszer elbukik, akkor hallatszik a kürt szava: „Oh, a gyalázatos! Hát azt tette! No ez már az utolsó!”

És azokkal a jó urakkal mi történik? Semmi. Még hencseregnek, hogy ők ilyen-amolyan don Juanok, úgy meg úgy hódítottak és a tisztelt társaság jót mulat az izgató kalandokon,

legfőlebb, ha irigylí a hőst és annyit motyog: „Hehehe, te don Juan!”

Ennyi az egész.

Hát hol itt az igazság? Két bűnvétkező közül a kisebb bűnöst elítélik, tönkre teszik; a nagyobb bűnöst pedig meggratulálják — ügyességeért.

Éva gondolkozik . . . de hiába, meg nem tudja érteni. Nem is kell azt megérteni.

Es ott marad néhány napig arcán az a sötét melankólia, lelkén az életuntagság, Nem szól, nem mosolyog, mint hogy ha csak a halálra készülne.

Természetes, hogy a „tisztelők” szerfölött dühöngenek ő nagysága rossz kedvén Borzasztó, hát mi lelte ő nagyságát?

Összedugják fejüket, aggságos suttozás támad. Egyszerre csak az egyik olyan örömmel, mintha a puskaport találta volna fel, valamit határozottan oda sug az uri társaságnak, mire a „tisztelők” felvihognak:

— Ugy? . . .

— Vagy ugy? . . .

— No lám: ki hitte volna, hogy olyan ügyetlenséget kövessen el.

Városi és községi ügyek.

*** A közös temető megnyitása.** Az ujhelyi ujonnan épített közös temetőt, mint lapunkban már előzetesen is jeleztük, f. hó 26-án 8—9 óra között nyitották meg kellő ünnepességgel. A temető a város éjszak-nyugati részén, a Kazinczy-utca folytatását képező Széphalmi ut végén, a „Magoshegy” keleti aljában terül el és kerekaszamban huszonnyolc katasztrális holdat teszen. A temető helyén a filokszera előtt való időkben virágzó szőlők és gyümölcsösök voltak, több pedig parlaggá váltott ez a kies hely is s úgy szerezte meg a város, nagyrésztben kisasajátítás útján, az egyes birtokosoktól. A városból ki egész a temető kapujáig vezetett gyalogjáró vezet s magába a temetőbe impozáns ivetes antik stíli kapun lehet bejutni. A kaputól jobbra van a felügyelő csinos lakása, baloldaltól pedig a hallottasház a boncoló teremmel, mellette külön a ravatal-szoba és hullaszoba. Altalában szépen, gyakorlatiasan készült el itt minden s barmely nagyobb városnak is díszére válnék, igaz ugyan, hogy 120,000 korona körül jár az az összeg, a mibe az új temető került! — A megnyitás ünnepére Székely Elek polgármester vezetése alatt megjelentek a városi tisztviselők, a képviselőtestület tagjai közül sokan, Schön Vilmos dr. közkórházi főorvos, mint a városi közegészségügyi bizottság elnöke, a bizottság tagjaival; továbbá ft. Fejes István ref. esperes-lelkész a ref. mindkét nembeli hívek igen nagy számával s az áll. elemi iskola ref. fiú- és leánynevelőkéivel, Korbély ág. ev. lelkész hitközségének előjáróságával és híveivel, továbbá az „Önkéntes tűzoltóság”-nak díszbe öltözött csapata Frisch Heiman parancsnoksága alatt és a népnek nagy sokasága valláskülömbősége nélkül. — A felavatás a temető főtjárán lévő körönd felső szélén, a ref. hívek zsojtár (XC.) énekével vette kezdetét, a melynek elhangzása után Fejes István lelkész a következő gyönyörű alkalmi imát mondotta:

Örökkvaló Isten! itt ezen a helyen, hol poraink nyugodni fognak, tehozzád emeljük fel lelkeinket az égbe, hogy áldást kérjünk tőled erre a darab földre, melyet a holtak lakóhelyéül választottunk. Tudjuk ugyan szent hitünkben, hogy ha a mi portestünknek hajléka elbomol, örökkévaló épületünk lesz mi nekünk tenálad a mennyben; de elmuló teteink itt az anyaföld kebelén pihennek meg s földi vándorutunk a temetőben éri el vég-határát, itt majd a csöndes kikötőben, a hova az élet lezajgása után mindnyájan megtérünk aludni csöndesen. Örök álmok éjszakája itt fog borulni reánk; csöndes álmok siri ágya itt fog majd várni reánk. O! örökkévaló Isten, a kibem mi biztunk eleitől fogva és a ki megmaradsz minden időben, nézz alá hát a magasságos mennyből a te lábaid számolyának erre a kis szögletére és áldd és szenteld meg itt ennek a földnek minden porszemét, a melylyel a te örök törvényed szerint a mi poraink is el fognak vegyülni és adj itt má-tól kezdve boldog nyughelyet az égbe szálló lelkek földi sátorának! Te, ki előtt ezer esztendő is annyi mint a tegnapi nap, mely elmúlt, vedd körül az embert, a te képed mását, haló porában is a te dicsőségeddel és áldd meg nyugvóhelyünkét, hogy szent legyen e hely, új temető helye a te megváltottaidnak a Jézus Krisztusban!

Ma, uram, a ránk virradt reggelen, nincs még itt e helyen egy megásott sir sem, nincsen még egyetlenegy sirhalom sem, a melyet könyeinkkel megszenteljünk; de oltárak fognak itt emelkedni nem sokára, a sirhal-mok oltárai, a melyek előtt zokogva borulunk a porba és imádkozni fogunk hozzád ó! élet-nek és halálnak szabados Ura, vigasztalásért,

kegyelemért! Ime erre gondolunk már most is bánatos lelkünkkel és azért emeljük fel hozzád szemünket, hogy azokért áldd meg ezt a csendes helyet, a kik ide térnek; azokért szenteld meg ezt az anyaföldet, a kik itt nyugodni fognak!

O! ha eljön ide majd a pályáját megfutott vándor és pihenést keres fáradt tagjainak, avagy ha szenvedő óhajt itt nyugodni fájdalmait után, mondd nekik, ó! uram: boldogok a halottak, kik te benned hálnak meg, mert megnyugosznak fátalmaiktól és tetteik jutalma követi őket! Ha eljön ide majd a nemesen küzdő, a nagyokra vivő és eljön tán korán, féluton megtörve, harcában legyőzve, mondd neki, ó! uram: hív voltál holtodig, neked adom az életnek koronáját, menj be a te Uradnak örömebe! Ha eljön ide majd, maga a férj, majd a nő, két egybeforrt lélek elszakítva egymástul a véghatárpontonál, azt a sebzett szívet, mely nyög mint a galamb kedvese siralmán, te gyógyítsd be a hit égi balzsamával! Ha apák, ha anyák szerető szívet fedezhetnek itt el az árvaságra hagyott gyermekek szeméi előtt, ó! uram, te nyugtasd meg azokat, a kik sirva térnek a koporsóba kedveseik közül és te vigasztald meg azokat, a kik kedveseiket vesztve, a siralmok oltárán könyeikkel áldoznak előtted! Holtaknak nyugalmat, élőknek bizalmat, te adj, atyánk e helyen, irgalmadból, kegyelmedből! Ha az anya öléből bimbóban szakítja le a remény virágát a halál jégkeze; ha ifju kezéből esik ki a pohár, az öröm pohara s szüle üriti ki az eltört cserépre keserű cseppjeit; ha siri fátul vált mennyasszony koszorút ebben a gyászkerben, ó! Uristen, akkor e szomorú helyen, hol a megásott sírok örvénybe ragadják csüggeteg szívünket, te lebegj lelkeddel felettünk és azt a gyötrelmet, mely itt elnyugodott, magad engeszteld meg és azt a fájdalmat, mely virrasztva borul az új siralmokra, lelked enyhítse meg! Bus kétségeink közt mondd nekünk ó! Isten, hogy csak neküled rettenetes hely ez, de veled, de általad szent hely ez is, mert ha a koporsóba vetjük ágyunkat, te ott is jelen vagy velünk. Innen, a halál árnyékának völgyéből is láttass velünk megnyilatkozott egeket és mutasd meg nekünk az embernek fiát a te dicsőségnek jobbán!

És most nyilatok meg sírok, emelkedetek fel sírdombok! mi már többé nem féltünk, nem rettegünk e helyen sem. Az Urnak helye ez, szent hely, hogy ennek siralmairól is hozzá emelkedjünk és a holtak között ne keressük az élőket, a kiknek örök hazája ő nála van az egekben. Nyilatok meg sírok! mi a mi mennyei atyánknak gyermekei fölöttetek is diadalommal zengjük:

Nines már szívem félelmére
Nézi sírom fenekére,
Mert látom Jézus példájából,
Mi lehet a holtak porából;
Szünjtek meg kétségeim,
Változatok félelmeim
Reménységé, örömké,
Mert nem alszom el örökké.

Áldás, dicsőség neked ó! Szent Isten, a mi vigasztaló hitünkért, mely van a Jézus Krisztusban. Amen.

(Miatyánk.)

Áldást hínesen az ég kegyelme
E temetőn minden porszemre,
Hogy a halottak porait
Csend és béke fogadja itt.
Ó! légy velünk, jó Istenünk,
A midőn majd itt könyezünk
S itt, hol vigaszunk más ninesen,
Te adj vigaszt ó! Uristen!
Most és mindörökké Amen.

Majd ismét zoltárt énekeltek, mire *Korbély Géza* ág. ev. lelkész mondott hasonlóképen igen szép tartalmu és ihletszerű imát, melyet szintén vallásos éneklés fejezett be. — Az egyházi szertartások után *Schön Vilmos dr.*, mint a közeg. biz. elnöke tartott szép beszédet az egybegyűlt előtt, vázlatban elmondván a temető keletkezésének történetét; azután a temetőt, mely a városnak oly nagy anyagi áldozatába kerültrendelésének átadva a polgármester gondjaira bízta. — *Székely Elek* polgármester a város közönsége nevében köszönetet mondott a közegészségügyi bizottságnak és elnökének* fáradozásukért, a mely nagyrészen tette lehetővé a hosszú évekig vajudott temetőkérdés megoldását; azután a temetőt hivatalosan is átvette s azzal a felavatás és megnyitáshoz meghatóan szép ünnepe véget ért s a temető e naptól átadott rendezésének. Megemlítjük még, hogy a temetőnek első lakója *Béres József* bózsvai szül. 33 éves kőművessegéd lett. Az ő számára ásták az első sirt, melybe f. hó 27-én temették. — Hallomás szerint a rk. és gk. hitfelekezetek lelkészei ma délelőtt végzik a temető-felszentelés ünnepét. **Sch.**

* Ugy tudjuk, hogy magának a polgármesternek van legnagyobb érdeme a temető létrejötte körül. „Summa cuique”

*** Városi közgyűlés.** Sátoralja-Ujhely város képviselőtestülete e hó 28-án képvis. tagok csekély részvétele mellett közgyűlést tartott. *Székely Elek* elnökölő polgármester megnyitván a gyűlést, bejelentette, hogy a köztemetőt a közegészségügyi bizottság a város tanácsa és nagy közönség részvételével e hó 26-án megnyitotta s hogy ugyanakkor végezte ott nagy közönség részvételével a temető felavatását *Fejes István* és *Korbély ág. ev. lelkész*; bejelentette, hogy a temető felügyelői állásra ideiglenesen *Fischer Ödön* volt városi kertész fogadta fel. — A polgármesternek a polgári leányiskola építésére vonatkozó előterjesztését, t. i., hogy az iskola céljaira az eredeti tervtől eltérően a *Bercsényi-utcai Mezős-syné* háza, melyben az iskola ideiglenesen már is elhelyeztetett, 40,000 K. ért megvételre biztosította, tudomásul vették s a vétel megszavazását az okt. 5-én tartandó közgyűlésre kitűzték, egyuttal az építkezésnek házilag való végrehajtásával a polgármestert és *Dókus Gyula* iskolaszéki elnököt megbízták. — A tanácsnak a *Bercsényi-utcai* vízelvezető csatorna építésére vonatkozó határozatát, melyszerint a csatorna az érdekelt háztulajdonosok hozzájárulásával lesz kiépítve, tudomásul vették. — A színháznak villamos világítással való berendezése ügyében *Fischer* budapesti céggel kötött szerződést s az arra vonatkozó tanácsi határozatot jóváhagyták. A világítás bevezetése 3600 koronába fog kerülni. Ezek után több ügy nem lévén tárgyalásra tűzve, a közgyűlés véget ért.

*** Városi színház.** Polgármesterünk a színház mihamarább leendő elkészülésére nagy súlyt fektet; ugyanezért intézkedett, hogy a vállalkozó az épület belsején villanyvilágítás mellett estenként is dolgozathasson.

*** Választás.** A Sátoralja-Ujhely városnál üresedésbe jött közigazgatási tanácsosi állásra a választás jövő héten, szerdán d. e. 9 órakor lesz.

*** Városunk hivatalos névirása.** Nines többé hivatalosan S.-A. Ujhely, melyet vas-utasok úgy mentottak ki, hogy *Saujhely*, mert városunk nevét az ország törzskönyvébe így iratta be: *Sátoralja-Ujhely* mi a történeti alakulásnak is megfelelő, mert előbb, még az Árpád-korban, volt csak *Sátoralja*, ennek elpusztulása és az áttelepülés megtörténése után pedig lett *Ujhely*, a mit, nagyon helyesen, múlt századi okirataink is mindig így irtak le: *Sátorallya-Ujhely*. Tehát nines többé sem S.-A.-Ujhely sem *Saujhely*!

*** Állami anyakönyvi statisztika.** A sátoralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1900. szept. 29-től 1900. okt. 6-ig a) házasságot kötött: 1 pár; b) kihirdettetett: 3 egyén; c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 12 esetben; d) elhalálozott: 7 egyén.

Vármegyei Hivatalos Rész

T. Zemplén-vármegye törvényhatósági bizottságának Sátoralja-Ujhelyben 1900. évi szeptember hó 26-án tartott közgyűléséből. 314 sz.

Olvastattat az állandó választmányának, a tisztviselők, segéd-, kezelő- és szolgazemélyzet fizetésének javítására kivetendő 2%-os pótdó megfizetése tárgyában hozott határozati javaslatát.

A határozati javaslat egyhangú elfogadásával a megyében a vármegye közönsége 1900. évi április 19-én tartott rendkívüli közgyűlésében 162/6497. szám alatt hozott határozatával a tisztviselő segéd-, kezelő-, és szolgazemélyzet fizetésének javítására, illetve felemelésére a 2%-os vármegyei pótdó nem egy évre, hanem az adminisztratív újjászervezéséig és a vármegyei rendezéséig szavazta meg s ezen határozatot a Nagyméltóság belügyministerium 1900. évi szeptember hó 21. napján 80,289. szám alatt kelt intézkedéssel ekként, jóvá is hagyta; a 2%-os vármegyei pótdó újabb megszavazásának szüksége fenn nem forogván azt mellőzi s az alispánt utasítja, hogy a 2%-os vármegyei pótdónak kivetése, az ebből várható összegnek a költségvetésbe leendő felvétele iránt évenként, a vármegyei rendezéséig minden újabb határozat bevétele nélkül intézkedjék.

Ezen határozat, mint közérdekű a „Zemplén” hivatalos lapban meghirdettetni határozottat. Km.

Jegyzette és kadta:

Dókus Gyula, főjegyző.

5809/kg. 900. sz. A bodroghözi j. főszolgabirától.

Körösvény.

Folyó évi szeptember hó 12-én *Necze Mihály* téglási lakos kárára 2 drb. fekete 2 éves kanca és pejszörű 5 éves kanca hátsó bal oldalán K. jegyű lova elszökött és azóta feltalálható nem volt.

Körözését elrendelem azzal, hogy feltalálás esetén hivatalomhoz bejelentés teendő.

Király-Helmecz, 1900. évi szeptember 22.

Bencsik, főszolgabíró.

2318/I. 900. A sztrophai járás főszolgabirától.

Körösvények.

I.

Vojtócz község határában f. évi szeptember hó 18-án egy drb. veres szőrű, fehér homlokú, 2 éves üsző fogatott fel s vétetett gondozás alá.

Igazolt tulajdonosa felhívatik, hogy az üsző átvétele végett jelentkezze, mivel ellenesetben az, mint gazdátlan jószág, el fog árvereztetni. 2232/I. 900. sz.

II.

F. évi szeptember hó 7-én a Sztrapkó község tulajdonához tartozó „Vercena” nevű erdő-részben egy 30—40 évesnek látszó, körülbelül 185 cm-éter magas, 18 cm. hosszú(?) korom fekete vastag haju ismeretlen férfihulla csontváza találtatott, mely az orvos rendőri vélemény szerint 6—10 hónap óta volt rothadásban. — A csontvázon talált ruházat leírása a következő: Egy lenvászonból készült, kivarott elejű, világos kék színű, mogyoró nagyságu porcelán gombokkal ellátott paraszt férfi ing, melynek ujjain egy-egy lapos fehér porcelán gomb van alkalmazva, egy az ugynevezett drellich vászon paraszt férfi kitli és végre ugyancsak „drellich” vászonból varott paraszt nadrág, melynek felső részében egy vas csattal ellátott vastag nadrág szíj van behuzva.

A személyazonosság nyomozata elrendeltek azzal, hogy a fentebb leirt ruhadarabok Sztrapkó községében megtekinthetők.

Sztrapkó, 1900. szeptember 21.

Bárczy, szolgabíró.

Heti naptár.

Vasárnap,	szepember 30.	Jeromos.
Hétfőn,	október 1.	Remig.
Kedden,	október 2.	Leodegár.
Szerdán,	október 3.	Kandid.
Csütörtökön,	október 4.	Ferenc.
Pénteken,	október 5.	Placid.
Szombaton,	október 6.	Bruno.

A szerkesztő póstája.

M. S. dr. — *Nyitra-Zobor*. Mindnyájunk részéről neked legszívesebb üdvözlötünk!

A. — *Gálszecs*. De jó dolga van önnek, hogy ráér oktanul haragudni és a semmiről van ideje annyit írni. A 400 K-t tegnap utalványozták. Sajnáljuk, ha a szíve tőlünk máshoz vonzotta. A tp. beszűntetése iránt intézkedtünk.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: **Éhlert Gyula.**

Hirdetések.

V. 641/1900. szám.

Árverési hirdetmény.

Alóírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék 7698/900. sz. elrendelő és a kir.-helmeczi kir. járásbíró V. 328/1. számú kiküldött végzése által s.-a.-ujhelyi takarékpénztár javára *Gál János* és társai n.-czigándi lakosok ellen 557 kor. 50 fill. tőke, ennek 1900. évi február hó 24. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 98 korona 4 fillér perköltőség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1220 koronára becsült lovak és szekerekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a kir. helmeczi kir. járásbíró V. 328/2. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen vagyis Nagy-Czigánd községében alpercek lakásán leendő eszközökre 1900. évi október hó 1-én napján d. e. 11 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérnek becsáron alul is eladati fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhívotnak mindazok, kik az árverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítettséghez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentésüket az árverés megkezdéseig alulírott kiküldöttnek vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kir.-Helmecz, 1900. évi szept. hó 9-ik napján.

Szabó Lajos,
kir. bírósági végrehajtó.

Eladó ház.

Az *Andrássy-utczában* (életpiacz-tér) levő 4 szoba, konyha, kamara, üveges verenda és pincze helyiségekből álló házamat szabad kézből eladom.

Özv. Kapás Aurélné.

Hirdetmény.

Tarcal nagy község telekkönyve a birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. szám alatt kelt szabályrendelettel képest átalakított s ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi 29., az 1889. évi 38., és az 1891. évi 16. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t. cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatottatik.

E célból a tkvi átalakítási előmunkálat hitelesítése és a helyszíni eljárás az említett Tarcal nagyközségében **1900. évi október hó 22-ik** napján fog kezdődni, és következő napokon folytatattatni.

Ennélfogva felhivatnak:

1) Az összes érdekelt, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netalán észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik,

2) mindazok, a kik a telekbejegyzésekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a kiküldött hitelesítő bizottság előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel,

3) mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átalakításra az 1886. évi 29. t.-cz. 15, 16, 17, 18. §§-ai, az 1889. évi 38. t.-cz. 5. 6. 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött bizottság előtt előszóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek;

4) azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van telekkönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve, hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt a tokaji kir. járásbíró mint tkvi hatóságnál 1900. évi szeptember hó 10-ik napján.

Dr. Plathy Zsigmond.
kir. járásbíró.

Eladó

Nagy-Mihályban özv. gróf Sztáray Antalné ömértósága istállójában nevelt 2 darab 4 éves kocsiló és 1 db. belovagolt 4 éves hátszló. — Tudakozódás az igazgató-sághoz intézendő.

Árverési hirdetmény.

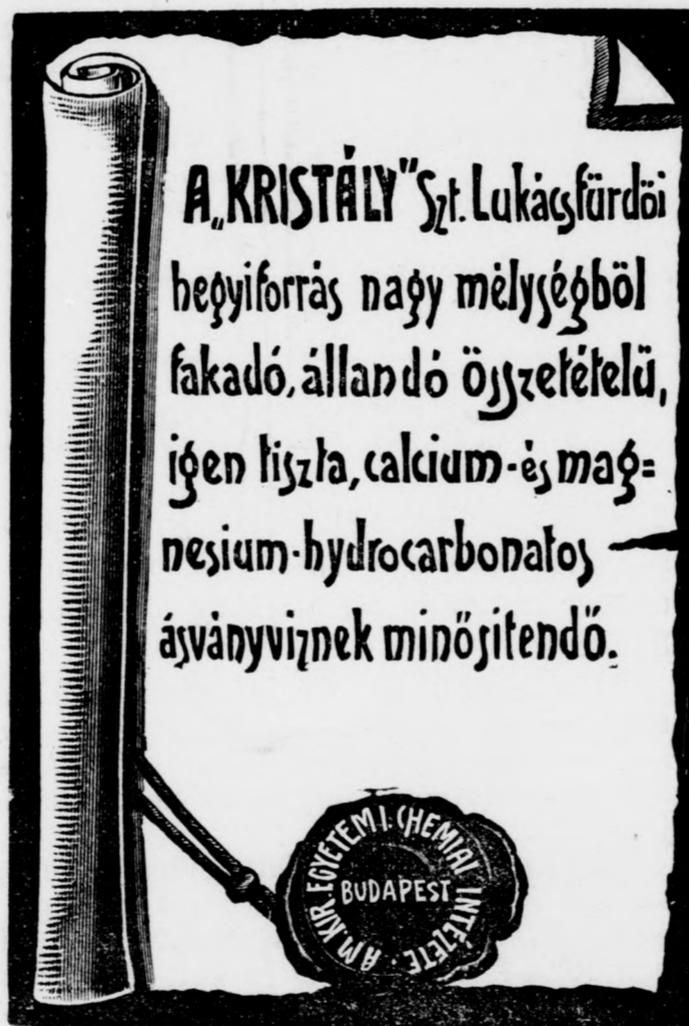
Alulírott esődtömeggondnok a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék, mint esődbíróság 10.459/cs. 1900. sz. árverést elrendelő végzése következtében ezennel közhírré teszi, hogy **vb. Bilanovits István** esődtömegéhez tartozó, a folyó évi szeptember hó 14. és következő napjain fogantatott leltározás alkalmával felvett esődlettárban 1—509. és 541. t. a. foglalt s 4223 kor. 35 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: különféle fűszerek, élelmi szerek, italok és üzleti berendezések *előzetes nyilvános árverésen* eladtnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 1900. P. v. III. 616/1. sz. kiküldő végzése folytán S.-A.-Ujhelyben közadós üzleti helyiségekben leendő eszközésére **1900. évi október hó 2-ik** napjának d. u. 2 órája kitűzetik s ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek esetleg becsáron alul is elfognak adadni.

S.-A.-Ujhely, 1900. szept. hó 29-én.

Juhász Jenő ügyvéd,
mint Bilanovits István esődtömeggondnok

Néhai Weinberger Jakab hagyatékából eredő Szentés és Bacska községeiben fekvő **földbirtok** és az utóbbi birtokban külön álló berendezett és üzemben levő **gőzmalom** szabad kézből eladó. — Bővebbet az örökösök-nél Bacska u. p. Bély.

Kapható S.-A.-Ujhelyben: **Veres Károly** vasúti éttermében, továbbá: **Behyna Testvérek, Nagy Ferencz és Szentgyörgyi Vilmos** kereskedéseiben.

Eladó esetleg haszonbérbeadó.

1900. évi október hó 1-től a zemplén-vármegyei Szalók községben egy 290 hold szántó, 4 hold kert, 139 hold rét és 82 hold legelőből (valamennyi 1200 □ öllel számítva) álló, megfelelő számú lak- és gazdasági épületekkel ellátott birtok. — Bővebb felvilágosítást ad: **Dr. Novák István** ügyvéd **Gálszécsen**.

V. II. 567/1900. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi XL. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 1900. évi V. II. 567/1. számú végzése következtében Dr. Haas Bernát ügyvéd által képviselt S.-A.-Ujhelyi polg. takarékpénztár javára Weisz Ábrahám s.-a.-ujhelyi lakos ellen 400 korona s jár. erejéig 1900. évi augusztus hó 28-án fogantatott kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1930 koronára becsült következő ingóságok u. m.: bontó állványok, vászonn-műek stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 1900. évi V. II. 567/2. számú végzése folytán 400 korona tőkekövetelés, ennek 1900. évi augusztus hó 5-ik napjától járó 6% kamatai, 1/4 % váltódíj és eddig összesen 47 korona 70 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig S.-A.-Ujhelyben alperes üzlethelyiségében leendő eszközésére **1900. évi október hó 5-ik** napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzzel és leg többet ígérőnek becsáron alul is elfognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, 1900. évi szeptember hó 15-én.

Gosztényi Alajos,
kir. bir. végrehajtó.

435/1900. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. czikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti IV. ker. bíróság Sp. I. 543/3. 98. sz. elrendelő és a király-helmecci kir. bíróság V. 175 1. 1900. számú kiküldő végzése által Révai testvérek budapesti cég javára Mezey Jenő ügyvérségi lakos ellen 150 kor. 32 fill. tőkéből eredő megfizetetlen követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag le és felülfoglalt és 840 koronára becsült házi butorok, borju, sertések, szekér, lószerszámok, varrogép, szénából álló ingóságok nyilvános árverés utján eladtnak.

Mely árverésnek a király-helmecci kir. járásbíró 1900. V. 175 1. 900. számú kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis N.-Géres községében alperes lakásán leendő eszközésére **1900. évi október hó 4-ik** napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kiűzendő. Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelést megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltek volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítattatik.

Kelt Kir.-Helmeccz, 1900. évi szeptemb. hó 17. napján.

Szabó Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Hirdetmény.

A zemplén-vármegyei közkórháznál az 1901. évre az élelmezés és a tűzifa szükséglete pályázat utján lesz kiadó, a pályázni óhajtok ajánlataikat zárt levélben a kórház gondnokságához **október hó 15-éig** nyujtsák be.

S.-A.-Ujhely, 1900. szept. hó 24-én.

Isépy Miklós,
gondnok.

Tk. 5742/1900. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A homonnai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Wollmann Kázmérné és a m. kir. kincstár végrehajtónak Lusztig Jakab végrehajtást szenvedő elleni 111 korona 16 fill. és 173 kor. 67 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a homonnai kir. járásbíró területén lévő Sztrópkó községben fekvő a sztrópkói 112. sz. tjkben A. I. 1. sor 123. hr. szám alatt fölvetett 53 összeírási számú házból, udvar és kerttel a B. 76 alatti bejegyzések szerint Lusztig Jakabot 1/2-ed részben megillető jutalékra 896 korona kiküldési árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1900. évi november hó 26-ik** napján délelőtti 10 órakor Sztrópkó község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is el fog adadni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 89 korona 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Homonnán, a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál 1900. évi augusztus hó 22-ik napján.

Dr. Oláh, kir. albiró,

A nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatási miniszter urnak 94.336. 1899. sz. alatt kelt magas rendeletével való hivatkozással értesitem Zemplén-vármegye tek. tanügyi hatóságait, miszerint

a „**HYGIEIA**”
pormentesítő-vállalat
képviseletét, illetve a

DUSTLESS

porölő- és fertőtlenítő anyag kizárólagos elárúsítási jogát Zemplén-vármegye területére megszereztem.

Felvilágosítással készséggel szolgálók

Malártsik György,

fűszer-, csemege-, gyarmatár- és ásványvíz kereskedő
S.-A.-Ujhely, főtér 5. sz.

Kleinmann és Klein

tölgy-, épület- és szerszámfa raktára
S.-A.-Ujhely, Deák-utca (fapiacz).

Raktárunkban készletben vannak és mindenkor kaphatók
Tölgyfa gerendák, szarufák, léczek, továbbá:

Kapu oszlopok . . . 2 koronától 5 koronáig.

Kerítés oszlopok . . . 70 fillértől 1 kor. 30 fillérig.

Ajánljuk kerégyártóknak **szerszámfákat, keréktalpak** és **küllőket; nyírfá és bükkfa rudakat,** ugyszintén nagy raktárt tartunk fűrészelt **tölgyfa** deszkából.

25 frton felüli megrendeléseket helyben házhoz, vidékre a helybeli állomáshoz ingyen szállítjuk.

Vágott tűzifát eladunk mmázsánsként 1 kor. 80 fillér; 2 mm. felüli megrendelésnél ingyen lesz házhoz szállítva.

A Jókai-utczában lévő volt Barthos-féle házat olesó árért eladjuk.

Az uszoda szomszédságában lévő volt Vályi-féle kertből építkezésre alkalmas **házhelyeket** adunk el, akár egészben, akár pedig parcellákra osztva 10 évi amortizáció mellett.

Kleinmann és Klein.

H I R D E T É S E K

a jövő 1901. évre szóló
ZEMPLEN NAPTÁRÁBAN
még mindig felvételnek kiadóhivalunkban, főtér 9.

Honi butor raktár!

Értesítés.

Van szerencsénk a helybeli és vidéki n. é. közönségnek becses tudomására hozni, miszerint **Rakóczy-utca Róth Bernáth-féle házban** egy, a mai kor kívánalmainak megfelelőleg berendezett

Butorraktárt nyitottunk

hol is mindenféle stílus: ebédlő, háló, szalon stb. berendezéseket raktáron tartunk.

Kivánatra bármely e szakba vágó munkát saját izlés szerint, valamint

mindennemű épület munkákat

üzleti berendezéseket a legrövidebb idő alatt s a legjutányosabb árban elvállalunk.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

tisztelettel

Büchler Ferencz és Fia.

Jutányos árak. — Pontos kiszolgálat.

Uradalmunk eladja az 1897., 1898. és 1899. évi ca 200 hekt. saját termésű borait jutányos áron. Mintával és ajánlattal szívesen állunk rendelkezésre.

A karcsvai uradalom intézősége

Karcsván (Ungmege).

Kitünően kezelt

Hentes áruimát

a t. cz. vevő közönség szíves figyelmébe ajánlom:

Naponta friss olvasztott *szalonna zsir* kilója 1 kor. 28 fill.

Fehér sós szalonna „ 1 kor. 20 fill.

Füstös szalonna „ 1 kor. 28 fill.

I-ső rendű pörkölt paprikás szalonna „ 1 kor. 44 fill.

Pontos és gyors kiszolgálat.

Megrendelések posta-távirda útján intézendők

KARNER JÓZSEF,

hentes üzletében Nyiregyházán.

Sürgönczim Karner J. Nyiregyháza.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára, 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képkerekek stb. bearanyozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.

1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREK czégnél **S.-A.-UJHELY.**

Alulírottak bátorkodunk a nagyérdemű közönség figyelmét

a **Weyrauch Kristóf és Társa-féle gyorsan száradó és szagtalan**

BORSZESZ PADLÓFÉNYMÁZRA

felhívni. — Ezen fénymáz a legjobb padlómázoló szer, **gyorsan szárad, szagtalan, igen tartós és mosható is.** — Kapható tisztán, szín nélkül, továbbá sárga és barna színekben, 1 kilós üveg ára 2 kor. 40 fill., 1/2 kilós üveg ára 1 korona 30 fillér.

Főraktár **S.-A.-Ujhely és vidékére**

NAGY FERENCZ, fűszer-, csemege-, ásványviz- és festékáru kereskedésében **S.-A.-Ujhely.**

Tisztelettel **WEYRAUCH KRISTÓF ÉS TÁRSA.**

A Grosz Vilmos-féle

csődtömegtől megvett áruk: ugymint **kézi és járgány cséplőgépek, rosták, aratógépek, fűkaszálók, konkolyozók, boronák, Sack-féle ekék, lögeregelyék** s több más gazdasági gépek a gyári árak tetemes leszállítása mellett kaphatók

Kornstein Ignác czégnél
S.-A.-Ujhely.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bé-beadását avagy bérbevételét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetitem

Jóhirnevű vendéglőmben kitünő asztali bor 40 krtól 44 krig, — továbbá **valódi hegyaljai szamorodni 1 forint 20 krtól 1 frt 60 krig** kapható.

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely, Korona u.

Haszonbérleti hirdetmény.

Ungmege **Székő** községében 310 hold szántó s 90 hold rétből álló birtok megfelelő gazdasági épületekkel ellátva **f. évi december hó 31-től** haszonbérbe adó. — Ugyanezen birtok 280 hold erdővel esetleg eladó. — Közelebbi felvilágosítást ügyvédi irodámban nyujthatok.

Dr. Thuránszky Zoltán,
ügyvéd, S.-A.-Ujhelyben.

Első zemplén-megyei honi butor-csarnok
S.-a.-Ujhelyben.

Értesítés.

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közön-
ség becses tudomására hozni, hogy a „Vörös ökör”
emeletén lévő 5 teremben a legkényesebb izlésnek is
teljesen megfelelőleg jól berendezett

BUTORRAKTÁRAMAT

a n. é. közönség kényelmére ezzel kapcsolatosan ugyanott
a földszinten egy **nagyszabású butorraktárral**
magnagyobbitottam.

Kik eddig nálam bevásárolni szivesek voltak, meg-
győződhetnek azon állításom igazságáról, hogy raktáram-
ban csakis jó és szolid minőségű és bárminő kívánalom-
nak megfelelő izlésteljes áruim vannak, miért is kérem
e kedvező alkalmat megragadni és ígérem, hogy a n.
é. közönség bizalmát mint eddig úgy ezután is igye-
kezni fogok kiérdemelhetni.

Kiváló tisztelettel
WILHELM HENRIK.

PALAIS ROYAL

ORLAY SÁNDOR, perzsa csász., spanyol kir. udvari szállító.

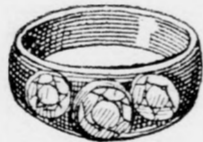
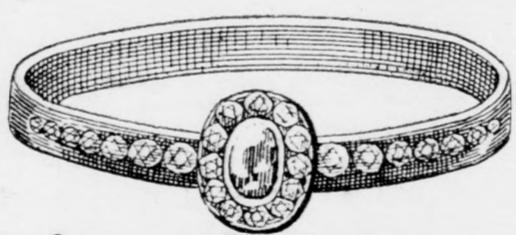
BUDAPEST, IV. Koronaherceg-utca 8.sz.

**GYÉMÁNT UTÁNZATOK,
PÁRISI LEGYEZŐK,**

Chinai ezüst, bronz és bőr díszműárúk,
EZÜST BOTOK, DISZÁLLÓÓRÁK, EVŐKÉSZLETEK, STB, STB.

gyári áron.

Képes árjegyzék ingyen.

Zemplénmegyei Gazdasági Egyesület kivételes mütrágya ár-
jegyzéke 1900. évre,
alávetve bármely vegykisérleti állomás birálatának.

Jegy	F a j	Össz. phosphor-sav	vízben oldható phosphor-sav	Ammo-niák só	50 kgr. korona
S.	I. Superfosfát	18—19	17—18		4.84 ⁵
S. I.	" "	17—18	16—17		4.56
S. II.	" "	16—17	15—16		4.35
Sp.	Spodium	18—19	17—18		4.84 ⁵
Sp. I.	" "	17—18	16—17		4.56
Sp. II.	" "	16—17	15—16		4.35
K. S.	Csontliset	18—19	17—18	1/4—1/2	5.01 ⁵
K. S. I.	" "	17—18	16—17	1/4—1/2	4.72
A. S. I.	Ammoniák	11—12	10—11	3—4	5.85
A. S. II.	" "	11—12	10—11	2—3	5.05
P.	Eredeti Csehországi Thomassalak	20	szavatolt 16	citrát	4.07
		17 1/2	14	"	3.70

A jelzett árak teljes kocsirakomány vétele mellett bérmentv^e
Zemplénmegye bármely állomására értetendők; kisebb vételnél
a s.-a.-ujhelyi állomáson levő egyesületi raktárnál értetendő
mindenkor, a Superfosfatoknál készpénzfizetés esetén 3%
engedménnyel vagy 6 havi (váltó) hitel Thomassalakliszt netto
áru értékéből készpénzfizetés esetén 2% levonás vagy 4 havi (váltó)
hitel.

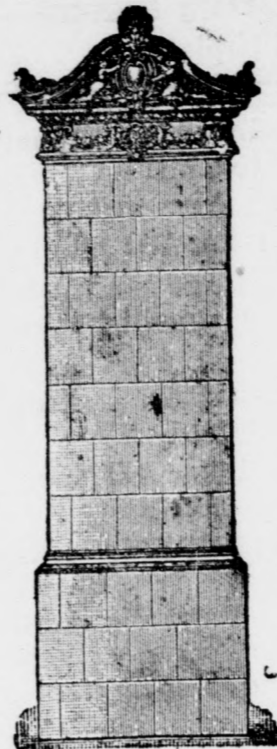
Egyesületünk elnöksége **Weiser Ede** urat bizta meg a vár-
megye területére mütrágya eladások eszközésével.

S.-A.-Ujhely, nyomtatott a 'Zemplén' gyorsajtóján.

Számtalan előkelő kitüntetés és elismerés.

Az Eperjesi Népbank Kályhagyára

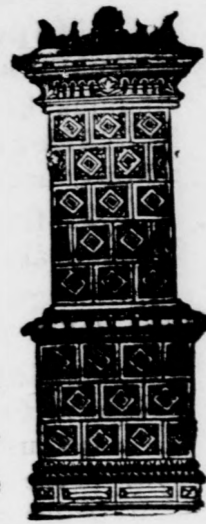
ajánlja chamotte agyagból
kétszer égetett

cserépkályhát,

kandallóit,
és bármely alakú

diszkályhát

barna, zöld, chamois, seladon-
zöld, börbarna, szürke, por-
cezellánfehér, vagy különféle
majolica színekben.

Kályháink utólérhetetlen

tulajdonságai: a tartósság, a külső csin. s a saját mód-
szer szerinti tűszekrény építés, melyért teljes felelős-
séget vállalunk. — Gyárunk, mint kályhagyár az ország
legelső, legnagyobb s legkiterjedtebb iparvállalata.

Bővebb felvilágosítással és költségvetéssel eredeti
gyári árban szolgálnak **Bebyna testvér urak S.-A.-Ujheiy-
ben**, mint zemplénmegyei főképviselők; és **Glück Mór**
ur **Nagy-Mihályban**, valamint a gyár vezetősége **Eperjesen**.
Hol a minták megtekinthetők és kiválaszthatók.

Eperjesi Népbank Kályhagyára.

Szerelőink munkájáért feltétlen jótállás.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség tudomására
hozni, hogy

guvrirozó gépem

már megjött, ezen körülményt különös figyelmébe aján-
lom a t. urnók és varrónőknek.

Guvrirozni elvállalok selyem, krepp, batist, karton,
szerbvászson s egyéb mindenféle női ruhaszövetet még
pedig 110 centim. hosszúságig, a legjutányosabb árak
mellett.

Továbbá ajánlom a már évek óta fenálló férfi- és
női ruhatisztító és festő-üzletemet. — Magamat a t.
közönség pártfogásába ajánlva mély tisztelettel vagyok

Rakovszky Sándor,
vegytisztító és kemefestő.

S.-A.-Ujhely, Beresényi-utca 45. sz. a fogház átellenében.

A legnagyobb czipóraktár S.-A.-Ujhelyben.

Halász Herman

ezelőtt

Özv. Rozsássy Lajosné

S.-A.-Ujhelyt, főtér, a „Vadász-kürt” szálloda épületében.

Ajánlja **nagy raktárát**

valódi karlsbadi uri-, női- és gyermek czipó

különlegességekben,

valamint **ujjonnan berendezett**

uri divatáru-czikk raktárát.

Dus választék különösen modern
férfi kalapokban, ingek, nyakkendők,
esernyők, gallérok és kézelőkben.

A legolcsóbb árutól — a legfinomabb áruig.

Óriási választék uri divat cikkekben.

Teljes meglakartás a fűtőanyag.

Olcsó árak. Pontos — Kiszolgálás. — Bámulatos olcsó árak.